الحقائق
في التوحيد

Tevhîd Hakkında Önemli Hakikatler

ALİ BİN HUDAYR

MİNBER YAYINLARI

@islamikitaphanepdf

İÇİNDEKİLER

Büyük Âlim Şeyh Hamûd Bin Uklâ eş-Şuaybi'nin Takdim'i 07

Şeyh Ali Bin Hudayr El-Hudayr Kimdir? 10

Mukaddime 13

Birinci Kısım: İslâm'ın ve Şirkin Hakikati 15

İslâm'ın Hakikati 16

Şirkin Hakikati 19

İslâm ve Şirk İki Zıt Kutuptur, Yanyana Gelemezler 21

Şirk Haram Olan Fiillerdendir 22

Şirkin Bâtıl Olduğuna Delil 24

Şirk, Zina, Zulüm, İçki Yalan ve Benzeri Amellerin Fıtrat ve Akıl Yoluyla Çirkin Şeyler Olduğunu Bilmek 26

Bu Ümmette Şirk Olayının İlk Başlaması Ne Zamandır? 28

İkinci Kısım: Dinin İsimlerinin Hakikati ve Hükümleri 31

Dinin İsimlerinden Maksat Nedir? 32

Dinin Hükümlerinden Maksat Nedir? 33

İsimlerin Hükümlerindeki İhtilâf ve Duruma Göre Delalet Ettiği Şey 34

Üçüncü Kısım: Hüccet İkâme Edilmese Bile Yapanın İsimlendirildiği ve Hüccet İkâmesiyle Alakası Olmayan İsimler 37

Delil Olmasa Bile Yapana İsnad Edilen ve Delille İrtibatı Olmayan İsimler 38

Hüccet İkâme Edilmeden Önce Bile İslâm'dan Çıkaracak Şekilde Şirke Bulaşan Kişiye Şirk İsnadında Bulunmak ve Hüccet İkâme Edildikten Sonra Şirk İsnadında Bulunmak 39

İnsanların Çoğunun Şirke Girmesinin Sebebi İnat Değil, Cehalet ve Te'vildir 45

İctihad Ederek, Zanda Bulunarak Ya Da Doğru Olduğunu Düşünerek Şirke Bulaşan Kimseye Şirk İsnadı 47

Şirke Girdiği Halde Kendisine Hüccet (Tebliğ) Ulaşmamış Kimseye Ne Hüküm Verilir? 48

Fetret Dönemi 50

Gerçek Müşrikler Veya Yahudi, Hristiyan ve Diğerlerinin Yaptığını Yapan Onlara İlhak Edilir 53

Hüccet İkâme Edilmeden De Olsa Şirk Anlamına Gelen Küfrün İzafesi 55

@islamikitaphanepdf

Küfür Konusunda Geçtiği Gibi Hüccetle İlgisi Olmayan ve Sebebi Şirk Olan Riddet (İrtidat) 57
Hüccet Gelmeden Olsa Bile İftira (Yalan) İsnadı 58
Hüccet Gelmemiş Olsa Bile Hidayetin Nefyi ve Gaflet İsnadı 59
Hüccet Gelmese Bile Azgınlık, Taşkınlık, Bozgunculuk İsnadı 60
Hüccet Gelmeden Önce Bile Olsa Dalalet İsnadı 61
Hüccet Gelmese Bile Fuhuş İsnadı 62
Hüccet ve Bi'setten Önce Öfke İsnadı 63
Hüccet Gelmeden Önce Olsa Bile Cahiliye İsnadı 64
Hüccet Gelmese Bile Bid'at, İlhâd, Tahrif ve Hata İsnadı 65
Hücceti Algılayamayan Biri Bile Olsa Ona Yahudilik, Hristiyanlık, Mecusilik ve Benzeri Gibi İsimleri İsnat Etmek 66
Sarih Olmayan İfadelerin Manasında Cehaletle Yapılan Hatalar Küfre Götürmez, Bilmeden Şirke Düşse Bile Kafir Olmaz 67

Dördüncü Kısım: Hüccetle İrtibatı Olan İsimler ve Ancak Hüccet İkâmesinden Sonra İsnad Edilebilenler 71
Cezalandırma, Katl ve Çatışma ve Benzeri Şeylere Ancak Delilden Sonra Küfür İsnadı Yapılır 72
Yalanlama İsnadı Ancak Delil Geldikten Sonra Olur 74
İnkâr İsnadı Ancak Delil Geldikten Sonra Olur 75
Taat Ya Da Masiyet İsnadı Ancak Hüccet İkâmesinden Sonra Olur 76
Yüz Çevirme İsnadı Ancak Hüccet Geldikten Sonra Olur 77
Kabul Etmemek (Yüz Çevirmek) Ancak Delilden Sonra Olur 78
Yüz Çevirip Kibirlenmek İsnadı Ancak Delil Geldikten Sonra Olur 79
Nifakın Hüccetle İrtibatı Var Mı? 80
Hüccet İkâme Edilen Kişinin Arkasında Namaz Kılmak 81
Ehl-İ Kıblenin Fasıkları, Fasık İsminin Onlara İsnadı ve Onlarla İlgili Hükümler 82

Beşinci Kısım: Hüccet İkâme Edilmedikçe Var Olmayan Hükümler 83
Hüccet İkâme Edilmeden Gerçekleşmeyen Cezalandırma 84
Hüccet İkâme Edilmedikçe Gerçekleşmeyen Öldürme ve Savaş 86
Ahiret Hükümleri Ancak Hüccet Geldikten Sonra Olur 87
Tevbe Ettirmek İsim İsnadından Sonra Olur 88
Hüccet, Tevbe Etmesini İstemek ve Öldürmek Arasındaki Fark 89
Nasıl Tevbe Ettirilir? 90
Tevbe Ettirmenin Dışında Israr 91

@islamikitaphanepdf

Altıncı Kısım: Hüccetin Hakikati ve Ona Taalluk Eden Hususlar 93

Haberin, Bilginin ve Yapılan Bir Davetin Olduğu Açık Meselelerde Delil, Saygın ve İlim Mekanlarında Bulunmak 94

Hüccet İkâmesi İle Hüccetin Anlaşılması Arasındaki Fark 96

Hangi Şeylerde Tarif Yapılır? 98

Tariften Maksat Hüccet İkâmesidir 99

Davet Dejenerasyona Uğradığında 101

Zahiri Meselelerde Hüccet İkâmesinin Özel Bir Münakaşa ve Görüşme Olduğunu Zanneden Kimse 102

Yedinci Kısım: Zâhirî ve Kapalı Meseleler 105

Zâhiri ve Kapalı Meselelerden Maksat ve İkisi Arasındaki Fark 106

Zâhiri Meselelerde Hüccet İkâmesine Engel Olan Şeyler 110

Kapalı Meselelerde Hüccet İkâmesine Engel Olan Maniler 112

Müslümanlar Arasında Yaşayan Kimse İçin Zâhiri Meselelerde Hüccet İkâme Etmek 115

Sekizinci Kısım: Bir Şeyin Kendisi İle Çeşidi Arasındaki, Söylenenle Söyleyen Arasındaki, Eylemle Eylemci Arasındaki Ayırım Bütün Mesele ve Bablarda Genel Midir Yoksa Diğer Konular Olmadan Belli Bir Konu Ya Da Baba Mı Mahsustur? 117

Zâhirî Meselelerde Zâhir ve Bâtın Gerekliliği 121

Cehalet Sebebiyle Şirke Bulaşan Şu Üç Kişiye Küfür Veya Şirk İsmi İsnad Edilebilir Mi? 123

Dokuzuncu Kısım: Usûl (Temel Esaslar) 125

Temel Esaslar 126

Allah'ın Bazı İsim ve Sıfatlarını Bilmeyen Kişi 129

Şirk ve İnkarı Terk Ederek Tevhid ve Vahdaniyete Sarılmış Bid'at Ehli Kapalı Konularda Yalanlayıp İnatlaşmıyorlarsa Tekfir Edilmez 131

Değerlendirmecilere Göre Küçük Hata ve İyiliklerde İsim ve Hükümler İlhak Edilir Mi? Ne İsnad Edilir? 133

Onuncu Kısım: Şeriat (Yasalar) 135

Yasalar (Şeriat) Ancak Delilin (Kişiye) Ulaşmasından Sonra Bağlayıcı Olur 136

Zaruret Ya Da Maslahat Şirk ve Küfrü Mubah Kılar Mı? 138

Zulüm, Düşmanlık, Heva Ya Da Haksız Olarak Tekfir Etme Hususunda Vaid (Tehdit) İle İlgili Rivayetler 141

Müşrik Ya Da Tağutu Müslüman Veya Muvahhid Diye İsimlendirmek 143

@islamkitaphanepdf

BÜYÜK ÂLİM ŞEYH HAMÛD BİN UKLÂ EŞ-ŞUAYBÎ'NİN TAKDİM'İ

@islamikitaphanepdf

Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd, peygamberlerin ve nebîlerin en şereflisi Peygamberimiz Muhammed'e, bütün âline ve ashâbına salât ve selam olsun.

Şüphe yok ki, tevhîdve ibadet konularında kitap ve şerhler yazıp tedrisat yapmak en önemli ve en büyük hususlardandır.

Çünkü bu dal en faziletli ilim dallarından biridir. Nitekim Allahu Teâlâ; **"Bil ki! Allah'tan başka ilah yoktur. Günahların için bağışlanma dile."** *(Muhammed, 19)* buyurmaktadır.

Özellikle yabancılaşmanın yoğunlaştığı, Allah'ın merhamet ettikleri hariç, tevhîdve ibadet konularında cehaletin arttığı şu asrımızda bunu yaymak ve önemle üzerinde durmak en büyük ibadet ve en büyük ilim cihadıdır.

Ve yine özellikle, bir tarafın farklı çağrı ve çığlıklar, diğer taraftan tevhidi kitaplar konusunda, özellikle büyük insan, âlim Muhammed bin Abdulvahhab'ın tevhîdkonusundaki kitapları ve diğer mübarek davet imamlarının risale ve kitaplarını küçük görüp dışlamak gibi davranışları işitmeye başladığımız şu günlerde! Tevhîdakîdesi konusunda İslâm ümmetini uyarmak büyük bir önem arz etmektedir.

Faziletli Şeyh Ali bin Hudayr el Hudayr'ın *"el-Cem'u ve't-Tecrîd fi Şerhi Kitâbi't Tevhîd"*, *"el-Hakâik fi't Tevhîd"* ve *"et-Tavdîh ve't-Tetimmât alâ Keşfi'ş Şübehât"* adlı tevhîd alanındaki eserlerini inceledim ve sahasında çok faydalı kitaplar olduğunu tespit ettim. Allah kabul etsin, muvaffak kılsın.

@islamikkitaphanepdf

Aynı zamanda Müslüman kardeşlerimize öğrenme, hayata geçirme ve davet etme hususunda tevhîd ve akîdeye önem vermelerini tavsiye ediyorum.

Allah'tan dinine yardım etmesini, tevhîd ve cihad sancağını yüceltmesini, bu dinin düşmanlarını hüsrana uğratmasını niyaz ediyoruz. Şüphesiz o bunun sahibi ve buna gücü yetendir. Salât ve selâm Peygamberimiz Muhammed'e, tüm âline ve ashâbına olsun.

Hamûd bin Uklâ eş-Şuaybî

@islamikitaphanepdf

ŞEYH ALİ BİN HUDAYR EL-HUDAYR KİMDİR?

İsmi; Ali b. Hudayr bin Fahd el-Hudayr olup hicrî 1374'de Riyad'da dünyaya geldi. Sene hicrî 1403'te Kasîm'da Camiat'ül İmam Usûlüddin Fakültesi'nden mezun oldu.

Hocaları ve İlim Talebi

Henüz lise döneminde genç yaşlarda ilim öğrenmeye başladı. İlk öğrenimi de -Allah rahmet eylesin, Mekânı cennet olsun -Şeyh Abdurrauf el-Hanavi'nin dizinin dibinde Kur'ân ve Tecvid öğrenmekle başladı.

Şeyh Ali bin Abdullah el-Cerdan ve Şeyh Kadı Muhammed bin Müheyzi (Şeyh Muhammed bin İbrahim döneminde büyük kadılardandı) fakülteye başlamadan önce ilim öğrendiği ilk hocalardandı. Allah hepsine rahmet eylesin, mekanları cennet olsun.

İlim Öğrendiği Diğer Alimler

1-Saygın büyük âlim Şeyh Hamûd bin Uklâ eş-Şuaybi -Allah ondan razı olsun, hayırla mükafatlandırsın- Yazar kendisinden Tevhîd ve Akîde konularından ve diğer branşlarda dersler aldı.

2-Şeyh Muhammed bin Salih el-Mensur -Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun- Yazar 1409 h.den 1413 h. yılının başlarına kadar Tevhid, Fıkıh, Miras Hukuku, Hadis ve Nahiv konularında dört sene kadar kendisinden ders aldı.

@islamikitaphanepdf

3-Şeyh Muhammed bin el-Useymin -Allah rahmet eylesin, mekanı cennet olsun-Yazar 1400 h.den 1403 h. senesine kadar kendisinden fıkıh öğrendi.

4-Şeyh Abdullah b. Muhammed bin Abdullah Ali Hüseyin -Allah muvaffak etsin-yazar kendisinden fıkıh dersleri aldı.

5-Şeyh (Zahid) Muhammed b. Süleyman el-Ulayt; yazar kendisinden zühd kitapları okudu. (Veki'nin Kitabü'z-Zühd, Ahmed bin Hanbel'in Kitabü'l-Verâ) -Allah hepsine rahmet etsin-.

6-Fakülteye devam ettiği esnada birçok büyük alimden dersler aldı. -Allah kendilerini muvaffak kılsın, görüp gözetsin, ölenlere de rahmet etsin-.

İlmî Dersleri

Yazar Fıkıh, Tevhîd ve Akîde konularında ilmî ders halkaları oluşturmuştur. İlk ilmi derslerini Hadis usûlü konularında 1405 h.de camilerde başlattı ve öğrenci sayısı beş kadardı. O gündür bu gündür ders vermeye devam etmektedir.

Dersler günlük olarak sabah ve yatsı namazından sonra mu'tad bir şekilde devam ederdi.

Hakim, doktor, öğretmen, davetçi, ilim talebesi olarak mezun olmuş birçok öğrenci kendisinden ders almıştır. Bunların isimlerini belirtmek için inşallah uygun bir zaman gelecek.

Eserleri ve Kitapları

Eserlerinin çoğu öğrencileri ve diğer insanlar arasında elden ele dolaşan Tevhîd ve Fıkıh konularında muzekkire (ders notları) şeklindedir.

@islamikitaphanepdf

Basılan eserleri ise; elinizdeki, Tevhidin hakikatleri, Kitab'ut Tevhid'in şerhinde cem etme ve ayıklama, şüpheleri keşfetme kitabına açıklama ve ilaveler ve Fıkhi hükümlerden icma olanları içeren kitap gibi eserlerdir.

Allah'tan; kendisini muvaffak kılıp görüp gözetmesini, ana babasına, ailesine mağfiret etmesini, hayatta olan şeyhlerine muvaffakiyetler ihsan edip görüp gözetmesini, vefat edenlere de rahmetiyle muamele etmesini, İslâm'a ve Müslümanlara yardım edip cihad ve mücahidleri izzetlendirmesini, bu dine düşman olanları perişan etmesini niyaz ediyoruz.

Salat ve selam Peygamberimiz Muhammed'e tüm aline ve ashabına olsun.

Yazarın Öğrencilerinden Birisi

@islamikitaphanepdf

MUKADDİME

Hamd elemlerin Rabbi olan Allah'a, Salat ve selam Peygamberlerin en şereflisi Peygamberimiz Muhammed'e tüm aline ve ashabına olsun.

Bu kitap Allah'ın izniyle, İslâm'ın hakikati, şirk ve küfür konularını içeren bir kitaptır. Muhtevasında dinin isimleri, hükümleri ikisi arasındaki farkları, birleştiği ve ayrıldıkları yerler, delil getirmenin hakikati, gizli ve açık meselelerin hakikati ve ikisi (gizli-açık) arasındaki farklar, esaslar, hükümler, Kitap, Sünnet ve icmâdan buna delalet eden hususlar bulunmaktadır. Mümkün olduğunca mütalaa edebildiğimiz ve özetleyebildiğimiz kadarıyla fayda mülahaza ettiğimiz ulemânın bazı sözlerini de zikredeceğiz. Bugün en büyük hata bunlar (zikredilenler) arasında fark gözetmemektedir.

İbn Teymiyye *(rahimehullah)*; "Allahu Teâlâ risâletten öncesini ve sonrasını bazı isimler ve hükümler hususunda ayırdı ve bazı isim ve hükümler konusunda da birleştirdi"[1] ve "İsimlerin sınırlarını, özellikle Allah'ın Resulüne indirdiklerinin sınırlarını bilmek vacptir" der.

İbn Cerir et-Taberî *(rahimehullah)* A'raf suresinin 30. Ayetini tefsir ederken; "İşlediği günahtan dolayı, yanlışı fark ettikten sonra, doğruya dönenin dışında, inancından sapıtmış ve inatla Allah'a kaşı suç işleyen hiç kimseye Allah azap etmez diye iddia eden kişinin sözünün ne kadar yanlış olduğuna bu ayet en açık delildir. Çünkü durum böyle olsaydı hidayette olduğunu zanneden sapık fırka ile gerçekten doğru yolda olanlar arasında hiçbir fark olmazdı. Oysa ki Allahu Teâlâ bu ayette bu iki fırkanın isim ve hükümlerini ayırmıştır."

1. *Fetâvâ*, 20/37

Şeyh Abdullatif *(rahimehullah)*; "Nice ümmetler bilgi eksikliği, sınır ve hakikatleri tanımama nedeniyle helak oldu, nice ümmetler bu sebeple yanlış ve şüphelere düştü. Bu çıkmazın örneklerinden biri; birbirinin zıttı; birleşmeleri, birlikte yücelmeleri imkansız olan İslâm ve şirktir ki, bu ikisini ya da birini bilmemek birçok insanı şirke düşürmüştür. Diğeri ise, hakikatleri bilmeme ve tasavvur edememe, salih kimselere ibadet etmektir"[2] şeklinde açıklık getirir.

Aynı şeyi babası Abdurrahman *(rahimehullah)*, *İslâm Dininin Aslı* isimli risalesinde; "Şüphesiz ki kim şirk koşarsa tevhidi terk etmiştir. Çünkü ikisi birbirine zıttır, bir araya gelemezler" diye zikretmiştir.

Şeyh Abdullah Ebu Butayn *(rahimehullah)* bu konuda şöyle der; "Allah'ın Peygamberine indirdiği şeylerin sınırlarını bilmeye itina göstermek gerektiği ortaya çıkmıştır. Çünkü Allah, Rasûlü'ne *(sallallâhu aleyhi ve sellem)* indirdiklerinin sınırlarını bilmeyenleri yermiş, kınamıştır: **"Bedeviler kafirlik ve nifak bakımından hem daha beter hem de Allah'ın Rasûlü'ne indirdiklerinin sınırlarını tanımamaya daha yatkındırlar."** *(Tevbe, 97) (İntisar Risalesi)*

Bu kitap, on bölümden, her bölüm konulardan, bazı uzun konular da kolaylaştırmak ve basitleştirmek için fasılalardan oluşmuştur. 69 konu içermektedir. Kitabın konuları ne uzun ne de kısadır.

"Hakikat" sözümle, bir şeyin mahiyeti, özü ve aslını kastediyorum. Bu kitap ve diğer yazdığım kitapların basın ve yayın hakkını "Dâru's-Sıddık" yayınevine devrettim.

Allah'tan yardım ve kolaylık diliyor, maksada erdirmesini umuyor, Peygamberimize, âline, ashâbına salât ve selam gönderiyoruz.

Ali bin Hudayr el-Hudayr
Kasîm-Bureyde

2. *Minhâcu't-Te'sîs*, 412

@islamkitaplarpdf

BİRİNCİ KISIM:

İSLÂM'IN VE ŞİRKİN HAKİKATİ

@islamikitaphanepdf

İSLÂM'IN HAKİKATİ

Allahu Teâlâ; **"Eğer seninle tartışmaya girerlerse "Bana uyanlarla birlikte ben kendimi Allah'a teslim ettim" de".** *(Âl-i İmran, 20)*

"Bilakis, kim muhsin olarak, yeryüzünü Allah'a çevirirse (Allah'a hakkıyla kulluk ederse) onun ecri Rabbi katındadır. Onlar için ne bir korku vardır ne de üzüntü çekerler." *(Bakara, 112)*

"İşlerinde doğru olarak kendini Allah'a veren ve İbrahim'in Allah'ı bir tanıyan dinine tabi olan kimseden dince daha güzel olan kim vardır." *(Nisa, 125)* buyurmaktadır.

Ömer *(radıyallâhu anhu)*'dan Buhârî ve Müslim'in rivayet ettiği bir hadiste şöyle buyurmaktadır; *"İslâm beş temel üzere kurulmuştur; Allah'tan başka ilah olmadığına şehadet etmek..."*

"Bil ki Allah'tan başka ilah yoktur." *(Muhammed, 19)*

"Kim Allah'tan başka ilah olmadığını bilerek (inanarak) ölürse cennete girer." *(Müslim; Osman radıyallâhu anhu'dan rivayetle)*

"Biz Allah'a ve bize indirilene iman ettik." *(Bakara, 136)*

"İnsanlar Allah'tan başka ilah yoktur, Muhammed O'nun Rasûlü'dür deyip, namaz kılıp, zekât verinceye... kadar onlarla savaşmakla emrolundum." *(Muttefakun Aleyh. Ebu Hureyre'den rivayetle)*

"Müminler ancak Allah ve Rasûlü'ne iman eden, ondan sonra da asla şüpheye düşmeyenlerdir." *(Hucurat, 15)*

"Kul, Kelime-i Şehadet hususunda hiç şüphe duymadan Allah'ın huzuruna çıkarsa cennete girer." *(Müslim, Ebu Hureyre'den rivayetle)*

"Allah münafıkların kesinlikle yalancı olduklarını bilmektedir." *(Münafikun, 1)*

"İnsanlardan bazıları Allah'tan başkasını Allah'a denk tutarak ilahlar edinirler de onları Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin Allah'a olan sevgileri (onlarınkinden) çok daha fazladır." *(Bakara, 165)*

"Üç şey vardır ki kimde bulunursa imanın lezzetini alır: Allah ve Rasûlü'nün, ikisi dışındaki bütün varlıklardan daha sevimli olması..." *(Müttefakun Aleyh. Enes radıyallâhu anhu'dan)*

"Onlara Allah'tan başka ilah yok denildiğinde kibirle direnirler." *(Saffat, 35)*

"Kalbinde zerre miktarı kibir bulunan kişi Cennete giremez." *(Müslim. İbn Mesud radıyallâhu anhu'dan)*

"Allah'a, Allah için ihlaslı olarak dua edin." *(Mü'min, 14)*

"Allah rızasını dileyerek Lâ ilâhe illallah diyen kimseye Allah ateşi haram kıldı." *(Müttefakun Aleyh. Utban radıyallâhu anhu'dan)*

"Kim tağutu inkar ederek Allah'a iman ederse şüphesiz ki sağlam bir kulpa sarılmıştır." *(Bakara, 256)*

"Kim Lâ ilâhe illallah der, Allah dışında ibadet edilenleri reddederse malı ve kanı haramdır." *(Müslim. Ebu Malik Eşcai'den)*

@islamikitaphanepdf

İbn Hazm *(rahimehullah)* bu konuda şöyle der: "İslâm âlimleri, her kim hiç şüphe duymadan kalpten inanır, diliyle Allah'tan başka ilah yoktur Muhammed O'nun Rasûlü'dür, getirdiği her şey haktır der, Muhammed *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'in getirdiği dinin dışındaki dinlerden uzaklaşırsa, O Mü'mindir, Müslümandır, başkası olamaz, derler"[3]

Süleyman bin Abdullah bin Muhammad bin Abdulvahhab *(rahimehullah)* ise: "Manasını bilmeden, içeriğiyle amel etmeden şehadeti söylemek; tevhidin, şirki terk etmenin, tağutları inkar etmenin aksine olmadığının gereğidir. Ne var ki sadece bunun hiçbir faydası olmadığı icmâ ile sabittir." demektedir. *(Kitâbu't Teysîr)*

Abdullah Ebû Butayn *(rahimehullah)*: "Kur'ân, Sünnet ve icmâ ile sabit olmuştur ki amel etmek ve söz söylemek için ihlas şarttır" der.

Abdurrahman b. Hasan b. Muhammed b. Abdulvahhab *(rahimehullah)* ise "Sahabe ve tabiinden selef-halef bütün ulemâ, imamlar ve bütün Ehl-i Sünnet; kişinin büyük şirkten soyutlanıp uzaklaşmadan Müslüman olamayacağı hususunda icmâ etmişlerdir." şeklinde görüşlerini ifade eder.[4]

3. *el-Fasl*, 4/35

4. *ed-Durer*, 11/545-546

ŞİRKİN HAKİKATİ

Âyeti kerime ve hadis-i şeriflerde şöyle buyuruldu:

Mescidler şüphesiz Allah'ındır, o halde Allah'la birlikte hiç kimseye kulluk etmeyin" *(Cin, 18)*

"Allah buyurdu ki: İki ilah edinmeyin o halde yalnız benden korkun." *(Nahl, 51)*

"Onlar bana ibadet ederler. Bana hiçbir şeyi ortak koşmazlar." *(Nur, 55)*

"Yoksa onların Allah'ın izin vermediği bir dini getiren ortakları mı var?" *(Şura, 21)*

"Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? Tağuta inanmamaları emrolunduğu halde Tağutun önünde mahkemeleşmek istiyorlar." *(Nisa, 60)*

Abdullah bin Mesud'dan merfu olarak: "Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'e en büyük günah hangisi (diye soruldu): "*O seni yaratmış iken Allah'a ortak koşmandır"* buyurdu" *(muttefekun aleyh)*

Ebu Bekir *(radıyallâhu anhu)*'dan: "Ya Rasûl Allah! Şirk sadece Allah'tan başkasına ya da Allah'la beraber başkasına ibadet etmek mi? diye sorduk" *(Ebû Ya'la zayıf, Buhârî muallak olarak rivayet etti.)*

İbn Abbas *(radıyallâhu anhumâ)* dedi ki: "Allah'la beraber başkasına ibadet eden müşrik, uzaktan serap görmüş ellerini uzatarak suya ulaşmaya çalışan ama bir türlü ulaşamayan susuz kalmış kimse gibidir."

@islamkitaphanepdf

Kadı Iyaz *eş-Şifâ* kitabının "küfür ifade eden sözler" bölümünde; "Allah'ın birliğini reddeden veya Allah'tan başkasına ya da Allah'la beraber başkasına ibadet etmeyi açıkça belirten söylemlerin, Müslümanların icmâsıyla küfür ifade edeceğini" nakletmiştir.

Muhammed bin Abdulvahhab *Târihu Necd* kitabının sh. 223. de "Şüphesiz ki şirk Allah'tan başkasına ibadet etmek, kurban kesmek, dua etmek(talepte bulunmak)tır ki buna ilim ehlinden itiraz eden kimse de yoktur" der.

İshak bin Abdurrahman *Risaletu Tekfîri'l Muayyen* kitabında: "kabir ehline dua etme, onlardan bir şey isteme ve onlara sığınmanın tekfir edilen şirk olduğu hususunda Müslümanlar arasında tartışma olmadığı gibi bilakis şirk olduğu hususunda icmâ edilmiştir."

"Allah'la beraber salih kimselere dua eden, onlara sığınan (imdat isteyen), Allah'a yapılması gereken ibadetleri onlara yönelten Müslümanların tekfirini engelleyen ne olabilir? Oysa ki bu yapılanların Kuran, Sünnet ve icma ile batıl olduğu sabittir."

"Kabir ehline dua etmek, onlardan yardım isteyip onlara sığınmak konumuz değildir, ancak Şeyhu'l İslâm ibn Teymiyye'nin de bizzat bunu yapanların tekfir edilmesinin ihtilaf olmayan konulardan olduğunu naklettiği gibi, Müslümanlar da ihtilaf etmemiş bilakis icmâ etmişlerdir" demektedir.

Şeyh Süleyman et-Teysîr'de (s.117): "Allah'ın haram kıldığını helal, helal kıldığını haram kılma konusunda itaat etmenin (tağutlara) yapılan bir ibadet kabul edildiği ve bunun da şirk olduğu hususunda müfessirlerin icmâsı vardır" der ve tevhîd inancının sağlam bir şekilde oluşturabilmesi için tağutları reddetmek hususundaki icmâyı nakleder.

İSLÂM VE ŞİRK İKİ ZIT KUTUPTUR, YANYANA GELEMEZLER

Allahu Teâlâ **"Artık haktan (ayrıldıktan) sonra dalaletten başka ne kalır?"** *(Yunus, 32)*

"Hiç şüphesiz biz ona doğru yolu gösterdik, ister şükredici olsun isterse nankör" *(İnsan, 3)*

"Sizi yaratan O'dur. Böyleyken kiminiz kafir, kiminiz mü'mindir." *(Teğabun, 2)* buyurmaktadır.

İbn Teymiye: "İşte bu nedenle Allah'a ibadet etmeyen herkesin Allah'tan başka kendisine ibadet ettiği birisine kul olması gerekir ki bu yaptığı amelle o zaman müşrik olur. İnsanoğlunun üçüncü bir grubu yoktur. Bilakis ya muvahhidler ya müşrikler ya da bazı milletler, Hristiyanlar ve İslâm'a mensup olup da dalalette olanlara benzeyenler gibi aslını değiştirip şirk ve tevhidi birbirine karıştıranlar vardır."[5]

Şeyh Abdurrahman *Aslu'l İslâm* adlı kitaba yazdığı şerhinde, Şeyh Abdullatif *el-Minhâc* (s. 12) de "Kim şirk koşarsa tevhidi terk etmiştir. Çünkü ikisi iki zıt kutuptur, yanyana gelemezler, birbirleriyle çelişirler, beraber olup yücelemezler" demektedir.

5. *Fetâvâ*, 14/282-284

@islamkitaphanepdf

ŞİRK HARAM OLAN FİİLLERDENDİR

Ayet-i Kerimede: **"Bizzat kendi yaptıklarından dolayı başlarına bir musibet geldiğinde Rabbimiz ne olurdu bize bir peygamber gönderseydin..."** *(Kasas, 47)* ve hadis-i şerifte: "Ya Rasûl Allah! Cahiliyye ve şer üzere idik. Allah bize bu hayrı getirdi" *(Müttefakun Aleyh. Huzeyfe radıyallâhu anhu'dan)* ve "Ben cahiliyye döneminde insanların dalalette olduklarını bir şey (istikamet) üzere olmadıklarını düşünüyordum. Onlar putlara tapıyorlardı" *(Müslim. Amr bin Abese es-Sülemi radıyallâhu anhu'dan)* buyurulmaktadır.

İbn Teymiyye şöyle der: "Selef ve halef ulemâsının çoğu peygamber gelmeden önce insanların içinde bulundukları şirk ve cahiliyye döneminin çirkin ve şer sayıldığı fakat peygamber gelinceye kadar insanların azabı hak etmediği, ancak peygamber geldikten sonra buna devam edenlerin azaba müstehak olacağı görüşündedir.

Dolayısıyla şirk, zulüm, yalan çirkinlikler ve benzerleri ile ilgili olarak üç görüş vardır.

Mu'tezile ve benzerlerine göre; bu fiillerin çirkinliği akıl ile de idrak edilebilir. Peygamber gelmese bile bunları yapanlar ahirette cezaya müstehaktırlar.

Eş'ari ve onlar gibi düşünenler ise ilahi tebliğ (peygamber) gelmeden güzel, çirkin, şer gibi kavramlar yoktur, görüşündedirler.

Bütün bu fiiller peygamber gelmeden önce de kötü, şer ve çirkindir. Ancak peygamber geldikten sonra bu fiilleri işlemek cezayı gerektirir, görüşüdür ki selef ve ulemânın çoğu bu görüşü benimsemişlerdir.

@islamikitapcenneti

Kur'ân ve Sünnet de buna dalalet etmekte olup beyanında her ne kadar işlendiğinde peygamber gelinceye kadar ceza gerekmese de peygamber gelmeden önce de bu amellerin çirkin, kötü ve şer olduğu açıktır."[6]

Aynısını İbn-i Kayyım *Medâric*'te (1/230-234-240 da) zikretmiş ve konuyla ilgili görüşlerini ortaya koymuştur.

@islamikitaphanepdf

6. *Fetâvâ*, 11/676-677; 20/37-38.

ŞİRKİN BÂTIL OLDUĞUNA DELİL

"Allah size kendinizden bir örnek getirmektedir. Mülkiyetiniz altında bulunan köleler içinde, sizi verdiğimiz rızıklarda birbirinizden çekindiğiniz gibi kendilerinden çekineceğiniz derecede sizinle eşit (haklara sahip) kimseler var mı? İşte biz ayetlerimizi, aklını kullanacak bir kavim için böylece açıklıyoruz." *(Rum, 28)*

"Kendileri yaratıldığı halde hiçbir şeyi yaratmayan varlıkları (Allah'a) ortak mı koşuyorlar?" *(Fatır, 13)*

"Rabbin Ademoğulları'ndan, onların bellerinden zürriyetlerini çıkardı, onları kendilerine şahit tuttu ve dedi ki: "Ben sizin rabbiniz değil miyim? (onlar da), evet (buna) şahit olduk, dediler." *(A'raf, 172)*

"(Rasulüm) Sen yüzünü hanif olarak dine, Allah insanları hangi fıtrat üzere yaratmış ise ona çevirir." *(Rum, 30)*

"Her doğan çocuk (İslâm) fıtratı üzerine doğar, ana-babası onu Yahudi, Hristiyan, Mecusi yapar."

"Ebû Hureyre *(radıyallâhu anhu)* dedi ki: "Allah'ın fıtratı; insanların üzerine yarattığı şeylerdir." *(Buhârî, Müslim. Ebu Hureyre (radıyallâhu anhu)'dan merfu olarak nakletti)*

Fıtrat, İslâm olarak tefsir edilmiştir. Ebû Hureyre, İkrime, Hasan, Dahhak, Mücahid, Katede, Buhârî, İbn Teymiye, İbn Kayyım ve İbn Kesir bu görüştedir.

"İbn Teymiyye: "Seleften nakledilen bütün eserler sadece çocukların İslâm fıtratı üzere doğduğu sözüne dalalet eder" *(Der'u't-Taarruz)* demektedir.

@islamikitaphanepdf

"Ben cahiliyyet döneminde insanların dalalette olduklarını, bir şey (istikamet) üzere olmadıklarını düşünüyordum. Onlar putlara tapıyorlardı." *(Müslim. Amr bin Abese (radıyallâhu anhu)'dan)*

Sirette haniflerin kıssası vardır. İbn Kayyım Misak ayetinin tefsirinde şöyle der: "Tevhidi algılayabilen aklın bizzat kendisi şirkin bâtıl olduğuna delildir. Bu konuda bir peygambere ihtiyaç yoktur. Bu ifade "**Bir peygamber gönderinceye kadar hiç kimseye azap edecek değiliz** *(İsra, 15)* ayeti ile çelişmez."

Dolayısıyla kötülük, çirkinlik ve günahın ancak nehiyden sonra böyle olduğunu söyleyen kimse, şirkin ancak nehiyden sonra şirk olduğunu, nehiyden önce şirk olmadığını söyleyen kimsenin konumundadır. Malumdur ki bu, akıl ve fıtrat için büyük bir durumdur."[7] Yine orada Allah'tan başkasına ibadet etmenin çirkinliği akıl ve fıtratta yer etmiştir. Duyu ise akılları uyardı ve onları bu çirkinliğe iteleyen şeyi bilmeye yöneltti" demektedir.

La'lekâî *Şerhu's-Sünne* (2/216)'de Allah'ın kitabında peygamberin sünnetinde Allah'ı ve sıfatlarını akılla değil duyumla öğrenmenin vücubiyetine delalet eden (delillerin) siyakı konusunda; "Aynı şekilde peygamberi tanımakta duyumla (işitmeyle)dir ve bu Ehl-i Sünnet'in görüşüdür" der.

7. *Medâricu's-Sâlikîn*, 1/230-234-240

ŞİRK, ZİNA, ZULÜM, İÇKİ YALAN VE BENZERİ AMELLERİN FITRAT VE AKIL YOLUYLA ÇİRKİN ŞEYLER OLDUĞUNU BİLMEK

Ayet-i Kerimede "**onlar bir kötülük yaptıklarında babalarımızı bu yolda bulduk derler**" *(Araf, 28)* buyrulmaktadır.

Necaşi'nin Sahabe ile olan kıssasında Cafer *(radıyallâhu anhu)* ona: "Ey hükümdar! Biz puta tapan, ölü eti yiyen, kötülük işleyen ve zulüm eden cahil bir kavim idik" demişti. *(Sahih-i İbn Huzeyme)*

Sahih bir hadiste: "Beş şey fıtrattandır (dedi) ve onları saydı." *(Buhâri Ebû Hureyre (radıyallâhu anhu)'dan)*

İbn Teymiye'de şöyle der: "Şüphe yok ki Allah daha peygamber göndermeden önce, onları zalimler, azgınlar, bozguncular diye isimlendirdi. Bu da bu fiilleri kınamanın adıdır. Kınama da sadece kötü ve çirkin fiiller hususunda olur. Bu da bu fiillerin onlara peygamber gelmeden önce de zemmedilen çirkin fiiller olduğuna delalet eder. Allah'ın şu; "**Bir peygamber gönderinceye kadar (hiç kimseye) azap edici değiliz**" *(Isra, 15)* ifadesinden dolayı da peygamber gelinceye kadar onlar azabı haketmezler."[8]

İbn Kayyım Misak ayetinin yorumunda "Tevhidi algılayabilen aklın bizzat kendisi şirkin bâtıl olduğuna delildir. Bu konuda bir peygamberin gelmesine ihtiyaç yoktur. Bu ifade "**Bir peygamber gönderinceye kadar (hiç kimseye) azap edecek değiliz**" *(Isra, 15)* ayeti ile çelişmez.

Dolayısıyla günahın, azgınlığın, çirkinliğin kötülük olması şirkin şirk konumunda olmasıdır. Nitekim şirk nehiyden önce de sonra da

8. *Fetâvâ*, 20/37-38

kendisi bizzat şirkti. Bundan böyle azgınlık, çirkinlik ve günahın nehiyden sonra böyle olduğunu söyleyen kimse şirkin ancak nehiyden sonra şirk olduğunu söyleyen kimsenin konumundadır. Malumdur ki bu, akıl ve fıtrat için büyük bir durumdur."[9]

Yine aynı şekilde:

"Allah'tan başkasına ibadet etmenin çirkinliği akıl ve fıtratta yerleşmiştir. Duyu ise akılları uyardı ve onları bu çirkinliğe iteleyen şeyi bilmeye yöneltti" demektedir.

Siretde cahiliyye döneminde bile içki içmemiş kimse ve Hılfu'l Fudul Antlaşması kıssası yer almaktadır.

@islamikitaphanepdf

9 *Medâricu's-Sâlikîn*, 1/230-234-240

BU ÜMMETTE ŞİRK OLAYININ İLK BAŞLAMASI NE ZAMANDIR?

Bu ümmette şirki ilk ihdas edenler Râfizilerdir. İrtidat savaşlarından sonra nübüvvet (peygamberlik) konusunda şirki ilk ihdas edenler onlardır. Muhtar bin Ebû Ubeyd es-Sekafi peygamberlik ve ona ortaklık iddiasında bulunmuştur. Sonra Allah'ın isim ve sıfatları hususunda Allah'ı mahlukâta benzeterek şirk olayını ortaya çıkarmıştır. Onlardan da müşebbihe gurubu ortaya çıkmıştır.

Daha sonra Karmatîler yoluyla bazı beldelerde Allah'ın ulûhiyyeti konusunda şirk koştular ve kendi dönemlerinde şirkin sancağını yücelttiler. Muhammed bin Abdulvahhab Karmatîler hakkında:

"Onlar, İslâm şeriatında, cuma ve cemaatle namaz kılmaya açıkça devam ettiler, kadılar ve müftüler tayin ettiler. Ancak ne var ki İslâm şeriatına muhalefetlerini ve şirklerini ortaya koydular, dolayısıyla da ilim ehli onların kafir olduklarında icmâ ettiler" der. *(Sire'den özetle)*

Büveyhoğulları da böyledir. Abdurrahman b. Hasan: "Amelî tevhidden yani istenen kastedilen tevhidden sapmaya gelince Deylimli Büveyhoğulları doğuda bir devlet kurduklarında başladı.

Ehl-i Beyt konusunda taşkınlıklar yaptılar, Emîrü'l mü'minîn Ali bin Ebî Talib'in kabri olduğu iddiasıyla türbe inşa ettiler. Hüseyin bin Ali ve diğer Ehl-i Beyt'ten olanların kabirlerine de anıtmezar yaptılar. Çeşitli şekillerde onlara ibadette bulundular, onlara Ubeyd el-Kaddah oğulları da tabi oldular."[10]

İbn Teymiye Ehnâi'ye reddiye verirken "Kabirler üzerindeki anıtmezarları ziyaret için yeni yolculuk için ihdas edenler Râfiziler ve benzerleridir" der ve yine "Kabirleri ziyaret eden kabirlere putlar, mescitler yapıp bayram düzenleyenlere gelince ne sahabe, ne

10. *Dürer*, 9/144-188. Dâru'l İftâ baskısı. İbn Teymiye'den nakletti.

tâbiîn ne de tebe-i tâbiîn dönemlerinde böyle bir fırka yoktu. Zaten İslâm'da ne haccedilen bir kabir ne ziyaret edilen anıtmezar yoktur. Bütün bunlar üçüncü asırdan sonra oluştu."[11]

Abdullatif b. Abdurrahman: "Ölülerle ilgili inançlar Ahmed bin Hanbel ve onun dönemindeki Hadis, Fıkıh ve Tefsir ehlinden olan kimselerin vefatından sonra ortaya çıktı" demektedir.

Muhammed bin Abdulvahhab *Necd Tarihi*'nde Süveydi'ye yazdığı bir mektubunda: "Bu ümmete şirk fiilini ilk sokan kimse Ali'ye ve diğerlerine ibadet eden lanet olası Rafızilerdir. Onlardan (ölülerden) dileklerde bulunup sıkıntılardan kurtarmalarını istemektedirler" diye nakleder.

Aynı şekilde *Tevhîd* kitabının salih bir kimsenin kabri yanında Allah'a dua eden kimseye öfke konusunda: "Kabirlere karşı yapılan ibadetler ve şirk ilk defa Rafiziler sebebiyle ortaya çıkmıştır. Kabirlere ilk mescid yapanlar onlardır." der.

Abdurrahman bin Hasan *Kurratu Uyûni'l Muvahhidîn* adlı eserinde (s. 45): "Ehl-i Beyt ve diğer kimselerin kabirlerinde yapılan taşkınlıklar nedeniyle üçüncü asırdan sonra cehalet musibeti umumileşti. Kabirler üzerine mescidler ve anıtmezarlar yapıldı, iş genişledi, Tevhidi ihlal eden şirk fitnesi büyüdü. Çünkü tevhide aykırı olarak, ölülere saygı gösterme hususunda son derece bir aşırılık ve onlara ibadet ederek tazim etme vardı" demektedir.

İbn Sehmân Keşfu'ş-Şübheteyn'de (s. 93): "Allah'ın birliği, tekliği ve ibadetin yalnız O'na yöneltilmesi hususuna gelince ve ne İslâm ehlinden ne heva ehlinden ne de diğerlerinden hiç kimse bu konuda itirazda bulunmamışlardır. Bunun dinin bir zarureti olduğu malumdur." *(Şeyh Abdullatif daha önce Minhâc'da (s.101) bunu söylemiştir.)*

11. *Telhisu'r-Red ale'l-Bekri* hâmişinde *Ehnâî'ye Reddiye*, s. 101

İbn Teymiye *Ehnâî'ye Reddiye*'de (s. 95): "Tatarlar ve diğer (milletlerden) birçok insan İslâm'a girdi. Ama kendilerinin saygı gösterip tapındıkları keçe ve benzeri şeylerden yapılmış putları vardı. Onların İslâm dininde yasak olduğunu (onlar sebebiyle) ateşe yaklaştıklarını bilmiyorlardı. Ve bunun haram olduğunu, İslâm'a girenlerin birçoğunda şirkin gizli olarak devam ettiğini ve yine onun şirk, sapıklık olduğunu, ibadetlerine karıştığında ibadetlerinin bâtıl olduğunu idrak edemiyorlardı. Ancak onlara hüccet ikâme edilinceye kadar ceza verilmez" der.

Tatarlar "Yesak" adı verilen yasama konusunda, Badiye(çöl) ehli ve diğer kabileler de örf ve adetler de ilk defa şirki ihdas edenlerdi.

@islamikitaphanepdf

İKİNCİ KISIM:

DİNİN İSİMLERİNİN HAKİKATİ VE HÜKÜMLERİ

@islamikitaphanepdf

DİNİN İSİMLERİNDEN MAKSAT NEDİR?

Dinin isimlerinden kastedilen şey; Müslüman, müşrik, mü'min, kafir, münafık, fasık, asi (isyankar), mülhid (ateist), mübtedi (bid'atçı), dâl (sapık), muhti (hata yapan), müctehid, mukallid, cahil, yahudi, hristiyan, Mecusi, bağı (azgın), müfsid, kâzib (yalancı) ve benzeri kavramlardır.

İbn Teymiyye "Bazı isim ve hükümler hususunda Allah peygamber gelmeden öncesini ve sonrasını ayırmış, bazı isim ve hükümleri de birleştirmiş"[12] demektedir.

Yine: "Müslüman, Yahudi, Hristiyan gibi isimler dinin (verdiği) isimlerdendir. Kişinin inancı, iradesi, sözlü ifadesi ve davranışı ile ilgili verilmiş hükümlerdir... İman, küfür, irtidat, Yahudilik ve Hristiyanlık gibi dinin isimleri ile ilgili her hüküm bunun için gerekli özellikleri taşıyan kimse için sabit olmuştur. Kişinin müşriklerden ya da Ehl-i Kitab'tan olması da bu konuyla ilgilidir."[13]

"Birisine kafir ya da fasıktır deme konusu ahiretteki mükafat ve ceza ile ilgili hükümler ve isimlerle alakalıdır. Dostluk, düşmanlık, cinayet, masumiyet gibi dünyada yapılan fiiller de buna taalluk eder. Cennete giriş ve ateşin haram oluşu da bu ikili hükümlerdendir" diye ifade eder.[14]

---

12. *Fetâvâ* 20/37; 12/468
13. *Fetâvâ*, 35/226
14. *Fetâvâ*, 12/468

@islamikitaphanepdf

DİNİN HÜKÜMLERİNDEN MAKSAT NEDİR?

Kur'ân-ı Kerim'de: **"Müminler ancak kardeştir"** *(Hucurat, 10)*

"Mü'min erkekler, mü'min kadınlar birbirlerinin velileridir" *(Tevbe, 71)*

"Kafir olanlar da birbirlerinin yardımcılarıdır" *(Enfal, 73)* buyurulmaktadır.

Ahkam lafzından da: Dinin verdiği isimleri taşıyan kimselerle nikahlanma, mirasçı olma, muhabbet, antlaşmalar, yardımlaşma, düşmanlık, beri olmak (soyutlamak), dostluğuna ikrar etmek, öldükten sonra cenaze namazını, hayatta iken arkasında namaz kılmak, dini inkar edenin dalâleti, birlikte yaşamak, dua etmek, bedduada bulunmak, hakaret etmek, lanet etmek, cizye almak, küçük düşüp zelil olmak, cinayet, savaş, işkence etmek, ateş (cehennem), ceza (müşriklerin) kadınlarının helal ve haram olması, kestiklerinin yenip yenmemesi, hangi kabre defnedilmesi gibi konular kastedilmelidir.

İbn Teymiyye şöyle der: "Bir isim (adlandırma) kendisiyle ilgili hükümlere göre kabul edilir ya da reddedilir. (Bu hükümlerden) bir hükmü taşıyıp taşımaması onun diğer hükümleri de taşıdığı anlamına gelmez, bunu gerektirmez. Bu Arap ve diğer insanların lugatında böyle anlaşılır."[15]

"İman ve küfür bu ikisi sadece aklî delillerle değil, peygamberlerle, mü'min ve kafirin arasını ayıran (farkı belirten) şer'i delillerle sabit olmuştur."[16]

15. *Fetâvâ*, 7/418-419

16. *Fetâvâ*, 3/328; *Fasl*, 3/192

@islamikitaplarpdf

İSİMLERİN HÜKÜMLERİNDEKİ İHTİLÂF VE DURUMA GÖRE DELALET ETTİĞİ ŞEY

Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulur:

"Ey iman edenler: Allah ve Rasulüne itaat edin." *(Enfal, 1)*

"İman edip salih amel işleyenler işte onlar cennet ehlidir." *(Bakara, 82)*

"Kadınlardan hoşunuza gideni nikahlayınız" *(Nisa, 3)*

"Kadın başka bir erkekle evleninceye kadar..." *(Bakara, 230)*

Sad bin Ebi Vakkas'la Abdurrahman b. Zem'a *(radıyallâhu anhumâ)* kıssası ve Peygamber *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'in onlara cevabı: *"Ey Abdurrahman b. Zem'a, o çocuk sana aittir (yani kardeşindir). Zira çocuk yatağa aittir, zina edenin recm olması gerekir. Ey Sevde! Ondan kaçın"* *(Buhârî-Müslim. Aişe (radıyallâhu anhâ)'dan)* buyurulmaktadır.

İbn Teymiye hadisle ilgili yorumunda: "Ortaya çıkan o ki, bir isim bir hükümle nefyolmuş diğer hükümle sabitlenmiştir. O, mirasta kardeş, mahremiyette ise kardeş değildi."[17]

"Bir isim (adlandırma) kendisiyle ilgili hükümlere göre kabul edilir ya da reddedilir. Bu hükümlerden bir hükmü taşıyıp taşımaması diğer hükümleri de taşıdığı anlamına gelmez, bunu gerektirmez. Bu, Arap ve diğer insanların dilinde böyle anlaşılır."[18]

Abdullatif bin Abdurrahman *el-Minhâc*'da (s. 316): "İlim ehlinin ifadesi, delil ve tebliğin uzlaşmasıyla kayıtlandırmış olmaları; küfür,

17. *Fetâvâ*, 7/421

18. *Fetâvâ*, 7/418-419

@islamkitaphanepdf

şirk, fücur ve benzeri Şâri'in bizzat isimlendirdiği bu fiil ve sözleri nefyeder diye inanan ve zannede kişi ile ilgili olarak; delil olmadan şer'i isimler değiştirilemez, bilakis Şâri'in küfür, şirk, fısk diye isimlendirdiği isimler Şâri tarafından adlandırıldığı şekliyle kalması gerekir. Onları işleyenler kendilerine tebliğ ulaşmadığı için cezayı hak etmemiş olsalar bile şer'i isimleri olduğu gibi kalır. Günahın küfür olması ile, günah işleyenin tekfir edilmesi arasında fark vardır" demektedir.

@islamikitaphanepdf

ÜÇÜNCÜ KISIM:

HÜCCET İKÂME EDİLMESE BİLE YAPANIN İSİMLENDİRİLDİĞİ VE HÜCCET İKÂMESİYLE ALAKASI OLMAYAN İSİMLER

@islamkitaphanepdf

DELİL OLMASA BİLE YAPANA İSNAD EDİLEN VE DELİLLE İRTİBATI OLMAYAN İSİMLER

İbn Teymiye: "Şüphe yok ki Allah daha peygamber göndermeden önce onları zalimler, azgınlar, bozguncular diye isimlendirdi. Bu da bu fiilleri kınamanın-zemmin adıdır. Kınama da ancak kötü ve çirkin fiiller için olur. Bu da şu fiillerin onlara peygamber gelmeden önce de kınanan çirkin fiiller olduğuna delalet eder. Allah'ın **"bir peygamber gönderinceye kadar hiç kimseye azab edici değiliz"** ifadesi gereğince de peygamber gelinceye kadar onlar azabı hak etmezler."[19] Abdullatif *el-Minhâc*'da (s. 316): "İlim ehlinin ifadesi, delil ve tebliğin ulaşmasıyla kayıtlandırmış olmaları; küfür, şirk, fücur ve benzeri Şâri'in bizzat isimlendirdiği bu gibi fiil ve sözleri nefyeder diye inanan ve zanneden kişi ile ilgili olarak; delil olmadan şer'i isimler değiştirilemez, bilakis Şâri'in küfür, şirk, fısk diye isimlendirdiği isimler Şâri tarafından adlandırıldığı şekliyle kalması gerekir. Onları işleyenler kendilerine tebliğ ulaşmadığı için cezayı hak etmemiş olsalar bile şer'i isimler olduğu gibi kalır. Günahın küfür olması ile, günahı işleyenin tekfir edilmesi arasında fark vardır" şeklinde konuya açıklık getirir.

19. *Fetâvâ*, 20/37-38

HÜCCET İKÂME EDİLMEDEN ÖNCE BİLE İSLÂM'DAN ÇIKARACAK ŞEKİLDE ŞİRKE BULAŞAN KİŞİYE ŞİRK İSNADINDA BULUNMAK VE HÜCCET İKÂME EDİLDİKTEN SONRA ŞİRK İSNADINDA BULUNMAK

Fetret dönemindeki insanlar cahil, te'vil ehli, çok hata yapan kimseler ve cehaletin çoğalıp ilmin azaldığı dönemin insanlarıdır. Ama inatçı ve bilmekle birlikte tereddüt eden kimseye gelince kendileriyle ilgili olarak ceza, idam, savaşmak gibi onlara taalluk eden deliller olduğu için küfür isnad edilir.

Ayet-i Kerimelerde: **"Allah'a şirk koşanlar için af dilemek ne peygambere yaraşır ne de mü'minlere."** *(Tevbe, 11)*

"Bunun gibi ortakları, müşriklerden çoğuna çocuklarını öldürmeyi hoş gösterdi" *(En'am, 137)* Peygamber gelmeden önce Allah onları müşrik olarak isimlendirdi.

"Ve eğer müşriklerden biri senden eman dilerse, Allah'ın kelamını işitip dinleyinceye kadar ona eman ver." *(Tevbe, 6)* Henüz delili (ayeti) işitmeden önceki halleriyle Allah onları müşrik olarak adlandırdı.

"Apaçık delil kendilerine gelinceye kadar Ehl-i Kitab'tan ve müşriklerden inkarcılar (küfürden) ayrılacak değillerdi." *(Beyyine, 1)* Delil gelmeden önce müşrikler olarak isimlendirildiler.

"Allah onları salimen karaya çıkarınca, bir bakarsın ki (Allah'a) ortak koşmaktadırlar." *(Ankebut, 65)*

"Daha önce babalarımız Allah'a ortak koşmuştu dememeniz için" *(Araf 173)*, Arab müşrikleriyle ilgili olarak **"Bunlar (putlar) sizin ve atalarınızın taktığı isimlerden başka bir şey değildir. Allah onlar hakkında hiçbir delil indirmemiştir."** *(Necm, 23)*

"O halde onların tapmakta oldukları şeylerden (bu şeylerin onları azaba götürdüğünden) şüphen olmasın. Çünkü onlar ancak daha önce babalarının taptığı gibi tapıyorlar." *(Hud, 109)* Allah burada onların babalarını delil gelmeden (risalet) önceki halleriyle Allah'tan başkasına tapanlar diye isimlendirmiştir.

Yusuf fetret döneminde oldukları halde Mısır küffarına şirk kelimesini izafe etmiştir.

"Ey zindan arkadaşlarım! Çeşitli tanrılar mı daha iyi, yoksa gücüne karşı durulamaz bir tek Allah mı?" *(Yusuf, 39)*

"Onu, Allah'tan başka taptığı şeyler (o zamana kadar tevhîd dinine girmekten alıkoymuştu). Çünkü kendisi inkarcı bir kavimdendi." *(Neml, 43)*

"Onun ve kavminin, Allah'ı bırakıp güneşe secde ettiklerini gördüm." *(Neml, 24)*

"İnsanlar bir tek ümmet idi. Sonra Allah müjdeleyici ve uyarıcı olarak peygamberleri gönderdi." *(Bakara, 213)*

Allah'ın kendi kavimlerine gönderdiği her peygamber kendisi gönderilmeden önce de müşrik kavmine hitab ediyordu. Onlardan şirki bırakıp te olan Alllah'a ibadet etmelerini istedi ki buna Kur'ân, Sünnet ve icmâ delalet etmektedir.

Esved bin Ser'i *(radıyallâhu anhu)*'dan: *"Kıyamet gününde dört grup insan hesaba çekilmeyecektir. Sağır, ahmak, ihtiyar ve fetret döneminde ölmüş kişi olarak onları saydı"* diye merfu olarak rivayet edildi. İbn

Kayyım bu hadisin senetlerini *"Ahkâmu Ehl-i Zimmet"* adlı kitabında (2/650) zikretti. Ve hadisi serdetti. Senetler birbirine bağlanır dedi. Hafız bir kısmını sahih kabul etti. Beyhaki Abdülhak ve diğerleri de Esved ve Ebu Hureyre hadisini sahih kabul ettiler. İslâm alimleri de bunları derleyip kitaplarında rivayet ettiler.

Adiy b. Hatim *(radıyallâhu anhu)*'nun "Hahamlarını ve Rahiplerini Allah'ın dışında rabler edindiler" ibaresi bulunan hadisine yorum olarak Ebû Butayn:

"Allah onları kınamış ve bu yaptıklarının onlara (rahiplere) ibadet olduğunu bilmemelerine rağmen onları müşrikler olarak isimlendirmiştir"[20] demektedir.

Arap müşriklerinin telbiyelerinde: "Buyur Allah'ım. Senin bir ortaktan başka ortağın yoktur. Mülkü ve mülkiyeti de sana aittir" ifadesi yer almıştır.

İbn Sehman *Keşfu'ş Şübheteyn* kitabında belirttiği daha önce de geçtiği gibi "Nuh *(aleyhisselâm)*'dan günümüze kadar kafir ve müşriklerin çoğu vahiy hususunda cahil davrandılar, te'vil ettiler. Hulûl ve ittihat ehli (Allah'ın cisme hulul ettiğini iddia edenler), İbn Arabi, İbn Fariz, Tilmisani gibi sufiler te'vil ettiler. Kabirlere tapınanlar ve müşrikler... Hristiyanlar da te'vil ettiler." Abdullatif el-Minhâc'ında (s. 262) daha önce zikretmişti.

İshak b. Abdurrahman "Bilakis kendilerine Kur'ân ve risaletin ulaşmadığı cahiliyet üzere ölen fetret ehli icmâ ile sabittir ki Müslüman olarak isimlendirilemezler. Onlar için tevbe-istiğfar edilemez. Ahirette azap olunup olunmayacakları hususu ise ihtilaflıdır."

Muhammed bin Abdulvahhab'ın öğrencilerinden Abdullah ve Hüseyin: "Bu (İslâm) davet kendisine ulaşmadan şirk ehlinden olup da ölen kimse, eğer şirk koştuğu biliniyor, onu kendisine din olarak

20. Durer, 10/393-394

@islamkitaphanepdf

kabul ediyor olduğu halde ölmüşse küfür üzere ölmüştür. Ona dua edilmez, adına kurban kesilmez, sadaka verilmez işi Allah'a kalmıştır. Eğer hayatında iken kendisinin kafir olduğuna dair deliller varsa o da bu konuda inat etmişse zahiren ve bâtınen kafir olduğuna hükmedilir. Ama ona hüccet ikame edilmemişse işi tamamen Allah'a kalmıştır."[21]

Muhammed b. Abdulvahhab ve Hamed b. Nasır Ali Muammer: "Eğer cehaletinden ya da onu uyaracak birisi olmadığından dolayı şirk ve küfre bulaşmışsa onu doğru yolu gösteren bir delil gelinceye kadar küfrüne hükmetmeyiz. Ancak müslüman olduğuna da hükmedemeyiz."[22] demektedir.

Abdurrahman'ın oğulları Abdullatif ve İshak kardeşler, İbn Sehman ve İbn Kayyım'dan fetret ehli ve kendisine tebliğin ulaşmadığı iki sınıf insanın müslümanlığına hükmedilmez, müslüman diye adlandırılmaz. Hatta bunların bazılarının küfrüne hükmetmeyenlere göre de böyledir şeklinde icmâ hasıl olduğunu nakletti. Şirk kavramı ise bunlara göredir, onları içine alır. Aslı lâ ilâhe olan İslâm'ın temeli ile çeliştiğinde hangi İslâm'dan bahsedilebilir?

Abdurrahman b. Hasan; "Şeyhul İslâm ve Ehl-i Sünnet'ten olan diğer alimlerin konumu, kendi dönemlerinde yaygınlaşan büyük şirki reddetmek ve ona inanan ve bulaşanın küfre girdiğini Kur'ân ve Sünnet'ten getirdikleri delillerle hatırlatmaktır."[23] demiştir.

İslâm ulemâsı doğru bir istikamet çizip, mürtedin hükmü konusunu işlediler. Kelime-i Şehadeti ihlal edeceğini bilmeden küfür söz söyler ya da küfre götürecek bir fiil işlerse cehaletinden dolayı kafir olmaz diyen hiçbir âlim yoktur. Allahu Teâlâ, bilmediklerinden ya da mukallid olduklarından dolayı küfre girenlerden cezayı

21. *Durer*, 10/142
22. *Durer*, 10/136
23. *Fetâvâ'l-Eimmeti'n-Necdiyye*, 3/155

kaldırmayacağını kitabında açıklamıştır. "**İnsanların bilgi sahibi olmaksızın Allah hakkında tartışmaya giren ve her inatçı şeytana uyan birtakım kimseler vardır... O... alevli ateşin azabına sürükleyecektir.**" *(Hacc, 3-4)*[24]

Ebû Butayn: "Her mezhepten birçok alim birçok söz, fiil ve inanç saydılar ve bunların kafir olduğunu söylediler, bunu sadece inat eden kimse diye kayıtlandırmadılar. Te'vil ederek, ictihad ederek ya da hata ederek küfre giren kimsenin maruz görülebileceğini iddia eden kimse şüphesiz ki Kitab, Sünnet ve icmâya muhaliftir." *(Risaletü'l İntişar)*

İbn Ukayl'in kabirlerde yaptıkları taşkınlıklardan dolayı cahiller diye niteledikleri kimselerin küfre girdikleri hususunda kesin sözü geçmişti. İbn Kayyım bundan övgüyle söz etmişti."[25]

İbn Teymiyye: "Şirk ismi risaletten önce de vardı. Çünkü kişi rabbine ortaklar koşuyor ve ona emsaller isnad ediyordu."[26]

Ebû Butayn, İbn Teymiyye'nin sözüne yorum olarak: "Zikrettiği birçok şirk çeşidinden birini yapanın tekfir edileceğini kesin olarak belirtti. Cahil ve benzeri diye istisna yapmadan bu konudaki icmâyı nakletti. Kim cezayı inatla küfür işleyene tahdis eder, cahillikle veya te'vil ettiğinden dolayı veya mukallid olduğu için bu fiili işleyenleri istisna kılarsa Allah ve Rasulüne savaş açmıştır, mü'minlerin yolundan ayrılmıştır. Fakihler Allah'a şirk koşarak dinden çıkanlarla ilgili konu başlıkları atmışlar, sadece inadından dolayı şirk koşan diye takyid etmemişlerdir. Allah'a şükür bu açık bir durumdur" demektedir. *(Risâletu'l İntisar)*

24. *Durer*, 11/478-479
25. *Durer*, 10/393-394; *Misbâhü'z-Zalâm*, 337-338
26. *Fetâvâ*, 20/38

@islamikitaphanepdf

Abdullatif *el-Minhâc*'da (s. 315): "Salih kimselere dua edip zorlu ve sıkıntılı anlarda onları kastederek yardım istemeye gelince. Hiçbir Müslüman haram olduğu ya da büyük şirk hükmünde olduğu hususunda itiraz etmez. Nitekim İbn TeymiyYe'nin bunu yapana tevbe ettirilir, tevbe etmezse öldürülür, görüşü nakledilmişti" Şeklinde görüşler zikredilmektedir.

Bütün alimler, tefsirciler, dilbilimciler, tarihçiler, bi'setten önce Araplara müşrik Araplar dendiği hususunda ittifak etmişlerdir.

Şirke bulaşmış kimsenin İslâm'dan çıkmasına gelince, iki zıt kutubun bir araya gelmeyeceği gerçeğidir.

@islamikitaphanepdf

İNSANLARIN ÇOĞUNUN ŞİRKE GİRMESİNİN SEBEBİ İNAT DEĞİL, CEHALET VE TE'VİLDİR

Ayet-i Kerimelerde şöyle buyrulur:

"İşte dosdoğru din budur, fakat insanların çoğu bunu bilmezler" *(Rum, 30)* İbn Kesir işte bunun için onların çoğu müşriktir demektedir.

"Andolsun ki, onlardan önce eski milletlerin çoğu dalalete düştü. Kuşkusuz biz onlara uyarıcılar göndermiştik" *(Saffat, 71-72)*

"(Rasulüm) de ki: (Allah'a) ortak koştuklarınız arasında (birini yokken) ilk defa yaratacak, arkasından onu (ölümünden sonra hayata) yeniden döndürecek biri var mı?... Onların çoğu zandan başka bir şeye uymaz" *(Yunus, 34-35-36)*

Yüce Rabbimiz Şuara suresinde İbrahim *(aleyhisselâm)* ve Nuh *(aleyhisselâm)*, Hud *(aleyhisselâm)*, Salih *(aleyhisselâm)*, Lut *(aleyhisselâm)* ve Şuayb *(aleyhisselâm)* kıssalarını, kavimlerinin helak edilmelerinden sonra **"onların çoğu iman etmezler"** *(Şuara, 190)* diye bitirmiştir.

Müslim, Ebû Hureyre'den merfu olarak şu hadisi nakleder:

"Sapıklığa çağıran kimse, ona tabi olanların günahı kadar günah yüklenir. Tabi olanların günahından da bir şey eksilmez."

Abdullatif İbn Kayyım'dan nakille mukallidler hakkında: "İşte bu onlara tabi olanların küfrüne delalet eder. Çünkü o sadece tabi olmak ve taklidden ibarettir" demektedir.[27]

27. el-Minhâc, 224

@islamikitaphanepdf

Muhammed bin Abdulvahhab: "Bununla birlikte kendilerine Allah'ın delili gelmesine rağmen onu anlamadılar tıpkı ayette olduğu gibi; **"sen yoksa onların çoğunun işitip anladıklarını mı zannediyorsun."** *(Furkan, 44)*[28]

İbn Sehman *Keşfü'ş-Şübheteyn*'de (s. 93): "Allah'ın varlığı ve birliği, ibadetin sadece ve sadece ona yapılacağı meselesine gelince, ne İslâm ulemâsından ne heva ehlinden ne de diğerlerinden bunun vacip olduğuna hiç kimse itiraz etmedi. Malumdur ki bu dinin zaruretidir" der.

Ve Abdullatif de *el-Minhâc*'de (s. 101) aynen zikretmiştir.

İbn Sehman Şeyhi Abdullatif'ten nakille *Minhâcü't-Te'sîs*'de (s. 262):

Nuh *(aleyhisselâm)*'dan günümüze kadar kafir ve müşriklerin çoğu vahiy hususunda cahil davrandılar, te'vil ettiler. Hulul ve ittihat ehli (Allah'ın bir cisme hulul ettiğini iddia edenler) İbn Arabi, İbn Fariz, Tilmisani gibi sofiler te'vil ettiler, kabirlere tapınanlar ve müşrikler... Hristiyanlar da te'vil ettiler."

Ebû Butayn: "Müslümanlar, Yahudi ve Hristiyanları kafir olarak görmeyen ya da şüphe duyan kimsenin küfrüne icmâ ettiler. Biz bunların çoğunun cahil olduğuna inanıyoruz" diye görüşlerini nakletti. *(Risâletü'l İntisâr)*

28. *Tarihu Necd*, 410

@islamikitaphanesi

İCTİHAD EDEREK, ZANDA BULUNARAK YA DA DOĞRU OLDUĞUNU DÜŞÜNEREK ŞİRKE BULAŞAN KİMSEYE ŞİRK İSNADI

Ayet-i Kerimelerde: **"O, bir grubu doğru yola iletti, bir gruba da sapıklık müstehak oldu. Çünkü onlar Allah'ı bırakıp şeytanları kendilerine dost edindiler. Böyle iken kendilerinin doğru yolda olduklarını sanıyorlar"** *(A'raf, 30)*

"De ki: Size (yaptıkları) işler bakımından en çok ziyana uğrayanları bildirelim mi? (Bunlar) iyi işler yaptıklarını zannettikleri halde dünya hayatında çabaları boşa giden kimselerdir." *(Kehf, 103-104)*

"Şüphesiz bu şeytanlar onları doğru yoldan alıkoyandır onlar, kendilerinin doğru yolda olduklarını sanırlar." *(Zuhruf, 37)*

"O gün birtakım yüzler zelildir, durmadan çalışır (fakat boşuna) yorulur, kızgın ateşe girer" *(Gaşiye, 2-4)* buyurulmaktadır.

Peygamberimiz *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'in Müseyleme'yi peygamberlik konusunda kendisine ortak ettiği deliliyle Müseyleme'nin peygamber olduğunu zanneden kimsenin şirkte olduğu hususunda icmâ gerçekleştiği geçmiştir. Hristiyanların zannı böyledir.

İbn Teymiyye: "Kitap, Sünnet ve icmâ ile sabit olmuştur ki Peygamberin risaleti kendisine ulaşıp da inanmayan kişi kafirdir. İctihat edilerek o kişi mazur gösterilemez. Çünkü risaletin ve nübüvvetin bildiri ve argümanları açıktır."[29] demektedir.

Abdullah bin Muhammed bin Abdulvahhab da *Durer*'de (10/247) İbn Teymiyye'nin sözünün aynısını nakleder.

29. *Fetâvâ*, 12/496

@islamikitaphane.pdf

ŞİRKE GİRDİĞİ HALDE KENDİSİNE HÜCCET (TEBLİĞ) ULAŞMAMIŞ KİMSEYE NE HÜKÜM VERİLİR?

Kur'an-ı Kerim'de:

"Allah'a ortak koşanlar için af dilemek ne peygambere yaraşır ne de inananlara." *(Tevbe, 113)*

"İman etmedikçe putperest kadınlarla evlenmeyin." *(Bakara, 221)*

"Biz peygamber göndermedikçe kimseye azap edecek değiliz." *(İsra, 15)*

"Bizzat kendi yaptıklarından dolayı başlarına bir hüküm geldiğinde: Rabbimiz ne olurdu, bize bir peygamber gönderseydin de ayetlerine uysak ve müminlerden olsaydık! diyecek olmasalardı (seni göndermezdik)." *(Kasas, 47)*

Muhammed bin Abdulvahhab'ın öğrencilerinden Abdullah ve Hüseyin:

"Bu (İslâm) davet kendisine ulaşmadan şirk ehlinden olup da ölen kimse, eğer şirk koştuğu biliniyor, onu kendisine din olarak kabul ediyor olduğu halde ölmüşse küfür üzere ölmüştür. Ona dua edilmez, adına kurban kesilmez, sadaka verilmez işi Allah'a kalmıştır. Eğer hayatında iken kendisinin (kafir olduğuna dair) deliller varsa o da bu konuda inat etmişse zahiren ve batınen kafir olduğuna hükmedilir. Ama ona bir delil (tebliğ) gelmemiş ise işi tamamen Allah'a kalmıştır."[30]

30. *Durer*, 10/142

@islamikitaphanepdf

İshak bin Abdurrahman: "Kendilerine risalet ve Kur'ân tebliği ulaşmamış olup cahiliye üzere ölen fetret ehli icmâ ile Müslümanlar olarak isimlendirilemez. Onlar için tevbe istiğfar edilemez. Ahirette azap edilip edilmeyecekleri hususunda ilim adamlarının ihtilafı vardır" şeklinde yorumlarını yapmaktadırlar. *(Risâletu Tekfiri'l Muayyen)*

Kafirlere uygulanan hükümler onlara uygulanmaz, onlar hükümsüzdür.

@islamikitaphanepdf

FETRET DÖNEMİ

Ayet-i Kerime'de **"Ey kitap ehli: Peygamberlerin arasının kesildiği bir anda size elçimiz geldi"** *(Maide, 19)* buyurulmaktadır.

İbn Cerir "Fetret miner Rusul" ifadesini peygamberlerin kesintiye uğraması olarak tefsir etmiştir.

Buhârî'nin İbn Abbas'tan Nuh *(aleyhisselâm)*'ın kavmi ile ilgili naklettiği bir hadiste *"hatta bunlar helak olup ilim kaybolup yol olduğunda bile ibadet edilir"* buyurulur.

Huzeyfe *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak: "Hatta ne oruç ne kurban ne sadaka ibadetleri bilinmeyinceye kadar İslâm terzilik öğrenilir gibi öğrenilir." Hâkim sahih saydı. İbn Mâce namazı da ilave ederek rivayet etti.

İbn Teymiyye der ki: "İlim ve kudret zayıfladığı zaman işte o zaman fetret dönemi olmuştur." *(Fetâvâ)*

"Çocuk, deli, ölü gibi sadece fetret döneminde kendisine risalet tebliği ulaşmamış kimseler eserlerde varit olduğu üzere ahirette imtihana çekilecektirler."[31]

"Dünyada sadece kendisine tebliğ ulaşmamış kimseye kıyamette Arafat'ta bir elçi gönderileceğine dair eserler, hadisler rivayet edilmiştir."[32]

"Fakat bazı yerlerde bazı dönemlerde risaletin izleri bile kalmaz, silinir. Hatta Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'in ne getirdiğini bilmezler, bildiklerinin de ya lafzını bilmezler ya da lafzını bilip manasını bilmezler. İşte o zaman cahiliyye döneminde sayılırlar."[33]

31. *Fetâvâ*, 14/447
32. *Fetâvâ*, 17/308
33. *Fetâvâ*, 17/307

@islamikitaphane

"Malik b. Enes *(radıyallâhu anhu)* buyurdu ki: İlim azaldığında eziyet çoğalır, hadis azaldığında heva ortaya çıkar. Bu nedenle fitneler gece karanlığına benzetilmiştir. Bunun için Ahmed bin Hanbel bir hitabında: Her fetret döneminde ilim ehlinin bir kısmını bıraktığı için Allah'a hamdolsun, demiştir."[34]

Muhammed bin Abdulvahhab'ın iki oğlu, Hamd bin Nâsır ve Abdulaziz el-Husayn dediler ki: "İlim ehli, fetret döneminde yaşayanların Kıyamet gününde Arafat'ta imtihan edileceklerini belirtip, onlara ne kafir ne de iyiler diye hüküm vermediler."[35]

Ebû Butayn der ki: "Fetret döneminde ölmüş kimseler ve bir peygamberin tebliği kendisine ulaşmamış kimselere gelince Allah onların durumunu daha iyi bilir. Fetret dönemi belli bir topluma özgü değildir. Ahmed bin Hanbel zındıklar ve Cehmiye ile ilgili bir hutbesinde "Her fetret döneminde ilim ehlinden bazılarını bıraktığı için Allah'a hamd olsun" demiştir, bu lafız Ömer *(radıyallâhu anhu)*'dan da rivayet edilmektedir.

İbn Kayyım (davet imamlarının çoğu kendisine muvafakat göstermişler ve kitaplarında zikretmişlerdir) şöyle der: "Temel esaslardan birisi olarak kabul edip "delil getirmek -yani üzerine tekfir etmek, öldürmek, savaş gibi hükümler bina edilen delilin olması zaman, mekan ve şahısların değişmesiyle değişen bir durumdur. Bu tıpkı bir hükmün, deli olması, mümeyyiz olması, çocuk olması, cinnet geçirmesi gibi bu durum o kişinin hitabı anlamamayı ve anlatacak bir kimsenin bulunmamasından dolayı hiçbir şeyi işitmeyen sağır kimse konumundadır. Allah'a karşı bu özrünü delil olarak getirecek dört kişiden biridir, özürlerinden dolayı bazı kimseleri içermeyip diğerlerini içerdiği gibi, Allah da kafirlere karşı zamanın bir bölümünde diğer bölgeleri kapsamadan belli bir bölgeyi kapsayan bir delil getirip onların küfrüne hükmedebilir."

34. *Fetâvâ*, 17/308

35. *Resâil ve Mesâil*, 5/576

Davet önderleri, Muhammed bin Abdulvahhab ve İbn Teymiy-ye'nin yaşadığı dönemlerin fetret ve cehaletin yaygınlaştığı dönem olduğunda icmâ etmişlerdir.

@islamikitaphanepdf

GERÇEK MÜŞRİKLER VEYA YAHUDİ, HRİSTİYAN VE DİĞERLERİNİN YAPTIĞINI YAPAN ONLARA İLHAK EDİLİR

Kur'an-ı Kerim'de: **"Ve (bana) hanif (Allah'ın birliğini tanıyıcı) olarak yüzünü dine çevirir, sakın müşriklerden olma, diye emredildi."** *(Yunus, 105)*

"Sizin de kendileri gibi inkâr etmenizi istediler ki onlara eşit olasınız." *(Nisa, 89)*

"İşitmedikleri halde işittik diyenler gibi olmayın." *(Enfal, 21)*

"İçinizden onları dost tutunanlar, onlardandır" *(Maide, 51)* buyurulmaktadır.

İbn Ömer *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak *"Kim bir kavme benzerse o da onlardandır."* *(Ebû Dâvûd)*

Ebu Said *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak, Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)* şöyle buyurdu: *"Allah'a yemin ederim ki siz sizden öncekilere uyacaksınız"* (Yahudi ve Hristiyanları zikretti.) *(Müttefekun Aleyh)*

Nazil olan ayetler, kendisi sebebiyle inen kişiye özel kılıp diğer misalleri kapsamaz diyenlerle ilgili olarak İbn Teymiyye der ki: "Hiçbir Müslüman zıhar ayetleri sadece Evs b. Samit'i kapsar, lian ayeti sadece Asım b. Adiy'i bağlar, kafirleri zemmeden ayetlere Mekkeli Kureyş'in kafirleri dışındakiler dahil değildir diyemez. Bu ve benzerleri Müslüman ve aklı başında olan hiç kimsenin söyleyeceği şeylerden değildir."[36]

36. *Fetâvâ*, 16/148

@islamikitapnepdf

Ebû Butayn der ki: "İlk müşrikler hakkında nazil olan ayetler onların amelini yapan kimseleri kapsamaz diyen kimsenin bu sözü büyük küfürdür. Kur'an ve Sünnet'te zikredilen sınırlar (bir zamanlar) yaşayıp göç etmiş insanlar içindi. (Sanki) bugün zina yapana had uygulanmamakta, hırsızın eli kesilmemektedir. (Sanki) Kur'an'ın hükümleri bâtıl olmuştur."[37]

@islamikitaphanepdf

37. *Durer*, 10/418

HÜCCET İKÂME EDİLMEDEN DE OLSA ŞİRK ANLAMINA GELEN KÜFRÜN İZAFESİ

Kur'an-ı Kerim'de: **"Onu Allah'tan başka taptığı şeyler (o zamana kadar tevhîd dinine girmekten) alıkoymuş. Çünkü kendisi inkarcı bir kavimdendi."** *(Neml, 43)*

"Onun ve kavminin, Allah'ı bırakıp güneşe secde ettiklerini gördüm." *(Neml, 24)*

"Allah'a ortak koşanlar, kendilerinin kafirliğine bizzat kendileri şahitlik ederken, Allah'ın mescidlerini imar etme salahiyetleri yoktur." *(Tevbe, 17)*

"(Haram ayları) ertelemek, sadece ve sadece kafirlikte ileri gitmektir. Çünkü onunla, kafir olanlar saptırılır. Allah'ın haram kıldığının sayısını bozmak ve O'nun haram kıldığını helal kılmak için (haram ayını) bir yıl helal sayarlar bir yıl da haram sayarlar." *(Tevbe, 37)*

"Her kim Allah ile birlikte diğer bir ilaha kulluk ederse bu hususla ilgili hiçbir delil yoktur. O kimsenin hesabı ancak Rabbiniz nezdindedir. Şurası muhakkak ki kafirler iflah olmaz." *(Mü'minun, 117)*

"El açıp yalvarmaya layık olan ancak O'dur. O'nun dışında el açıp dua ettikleri onların isteklerini hiçbir şeyle karşılamazlar. Onlar ancak ağzına gelsin diye suya doğru iki avucunu açan kimse gibidir. Halbuki (suyu ağzına götürmedikçe) su onun ağzına gidecek değildir. Kafirlerin duası kuşkusuz hedefini şaşırmıştır." *(Ra'd, 14)*

@islamikitaphanepdf

Abdullatif *el-Minhâc*'da (s. 320): "İki alim -İbn Teymiyye ve İbn Kayyım- Allah, Rasulü ve bütün ilim ehli bununla hükmetmişlerken bu ikisi nasıl hiç kimsenin küfrüne ya da şirkine hükmetmezler" demektedir.

Şeyh İshak *Tekfirul Muayyen* adlı kitabında şöyle der: "Kabir ehlinden bir şey istemek, onlara dua etmek bu konudandır. Bu hususta Müslümanlar hiç tartışmamışlardır. Bilakis İbn Teymiyye'nin naklettiği ve küfrü konusunda tartışma olmayan konulardan saydığı gibi şirk ve küfür olduğunda da icmâ edilmiş bir konudur."

Abdullatif'in iki oğlu Abdullah ve İbrahim ile İbn Sehman şöyle demiştir:

"Salihlere dua edip onlardan yardım dilenmek, sıkıntılı ve dar günlerde onlara yönelmenin haram olduğu ve büyük şirk olduğu konusunda hiçbir Müslüman tartışmadı. Bunlar ve Cehmiye'nin tekfiri konusunda iki görüş yoktur."[38]

@islamikitaphanepdf

38. *Fetevâyı Necdiyye*, 3/66

KÜFÜR KONUSUNDA GEÇTİĞİ GİBİ HÜCCETLE İLGİSİ OLMAYAN VE SEBEBİ ŞİRK OLAN RİDDET (İRTİDAT)

İbn Abbas *(radıyallâhu anhumâ)*'dan merfu olarak Buhârî rivayet etti ki: Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)* şöyle buyurdu: *"Kim dinini değiştirirse öldürünüz."*

Sevban *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)* buyurdu ki: *"Ümmetimden bazı kabileler müşriklere katılmadıkça, ümmetimden bazı kabileler putlara ibadet etmedikçe kıyamet kopmaz."* *(Ebû Dâvûd. Hâkim sahih saydı)*

Muhammed bin Abdulvahhab dinden çıkanları ve fırkalarını zikrettikten sonra: "Onlardan, Peygamber *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'i yalanlayıp putlara ibadete dönen insanlar vardır. Onlardan, Peygamberimizin kendisini peygamberliğe ortak kıldığını zannederek Müseyleme'yi tasdik eden kimseler vardır. Çünkü Müseyleme buna şahitlik yapan yalancı şahitler getirdi. İnsanların birçoğu buna inandılar. Buna rağmen bilmeseler bile (Müseyleme'yi tasdik edenlerin) mürted oldukları ve bu konuda şüphe edenlerin de kafir oldukları hususunda alimler icmâ etmiştir." demektedir.[39]

Aynı şekilde şirk koşarak dinden çıkmış olanlar cahil bile olsalar irtidatları hususunda fakihler icmâ etmişlerdir.

39. *Durer*, 8/118

HÜCCET GELMEDEN OLSA BİLE İFTİRA (YALAN) İSNADI

Kur'an-ı Kerim'de: **"Ey Kavmim! Allah'a kulluk edin. Sizin O'ndan başka ilahınız yoktur. Siz yalan uyduranlardan başkası değilsiniz."** *(Hud, 50)*

İbn Teymiyye bu ayetle ilgili olarak: "Onlar zaten Allah'la beraber başkasına ibadet ettikleri için muhalefet ettikleri bir hüküm getirmeden önce Allah onları zaten iftiracılar olarak adlandırmıştı" demektedir.[40]

"Bunun gibi ortakları, müşriklerden çoğuna çocuklarını öldürmeyi hoş gösterdi ki, hem kendilerini mahvetsinler hem de dinlerini karıştırıp bozsunlar! Allah dileseydi bunu yapamazlardı. Öyle ise onları uydurdukları ile baş başa bırak!" *(En'am, 137)*

"Onlar saçma düşüncelerine göre dediler ki: Bu (ilahlarımız için ayrılan) hayvanlarla ekinler haramdır. Bunları bizim dilediğimizden başkası yiyemez. Bunlar da binilmesi yasaklanmış hayvanlardır. Birtakım hayvanlar var ki, (Allah böyle emrediyor diye) O'na iftira ederek üzerlerine Allah'ın adını anmazlar. Yapmakta oldukları iftiraları yüzünden Allah onları cezalandıracaktır." *(En'am, 138)*

Risaletten önce yapageldikleri bu eylemleri nedeniyle Allah onları yalancılar olarak isimlendirdi.

40. *Fetâvâ*, 20/38

HÜCCET GELMEMİŞ OLSA BİLE HİDAYETİN NEFYİ VE GAFLET İSNADI

Kur'an-ı Kerim'de **"Ataları uyarılmamış, bu yüzden kendileri de gaflet içinde olan bir toplumu uyarman için indirilmiştir."** *(Yasın, 6)* buyrulur.

Babalarını risaletten önce kafirler olarak isimlendirdi.

"O, senden önce kendilerini hiçbir uyarıcı (peygamber) gelmemiş bir kavmi uyarman için doğru yolu bulanlar diye Rabbinden gönderilen hak (kitap)tır." *(Secde, 3)*

Ehli Fetret oldukları halde Allah onların babalarının hidayet üzere olmadığını ifade etti.

@islamikitaphanepdf

HÜCCET GELMESE BİLE AZGINLIK, TAŞKINLIK, BOZGUNCULUK İSNADI

Kur'an-ı Kerim'de: **"Firavun'a git çünkü o çok azdı."** *(Nazıat, 17)*

"Hani Rabbin Musa'ya, o zalimler grubuna (Firavun ailesine) git... diye seslenmişti." *(Şuara, 10)*

"Firavun (Mısır) toprağında gerçekten azmış, halkını çeşitli zümrelere bölmüştü. Onlardan bu zümreyi, güçsüz buluyor, bunların oğullarını boğazlıyor, kızlarını sağ bırakıyordu. Çünkü o bozgunculardandı." *(Kasas, 4)* buyruldu.

İbn Teymiyye: "Musa *(aleyhisselâm)* peygamber olarak gönderilmeden önce Allah O'nu (Firavunu) azgın zalim ve taşkın olmakla adlandırmıştı" demektedir.[41]

41. *Fetâvâ*, 20/37

@islamikitaphanepdf

HÜCCET GELMEDEN ÖNCE BİLE OLSA DALALET İSNADI

Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulur: **"Çünkü ümmilere içlerinden kendilerine ayetlerini okuyan, onları temizleyen, onlara kitabı ve hikmeti öğreten bir peygamber gönderen O'dur. Kuşkusuz onlar önceden apaçık bir sapıklık içindeydiler."** *(Cuma, 2)*

"Allah'ı size gösterdiği şekilde anın. Şüphesiz siz daha önce yanlış gidenlerden idiniz." *(Bakara, 198)*

"Şüphesiz onlar atalarını dalalette buldular da peşlerinden koşup gittiler." *(Saffat, 69-70)* Allah onlara risaletten öncesinde "dalalette olanlar" dedi.

"Doğrusu siz de babalarınız da açık bir sapıklık içindesiniz dedi." *(Enbiya, 54)*

"Şaşırmış bulup da yol göstermedi mi?" *(Duha, 7)*

"Musa: Ben dedi, o işi o anda sonunun ne olacağını bilmeyerek yaptım." *(Şuara, 20)*

Abdullah bin Zeyd bir kıssada merfu olarak "Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'den şöyle aktardı: *"Ben sizi dalalette iken bulmadım mı? Sona Allah benimle doğru yola iletmedi mi?"* *(Müttefekun Aleyh)*

Peygamber Efendimiz onları kendisi gelmeden önceki durumlarıyla dalalette olarak vasıflandırdı.

Amr bin Abese: "Ben cahiliyye dönemindeyken insanların dalalette olduklarını düşünüyordum." *(Müslim)*

@islamikitaphanepdf

HÜCCET GELMESE BİLE FUHUŞ İSNADI

Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulur: **"Onlar bir kötülük yaptıkları zaman biz babalarımızı bu yolda bulduk... derler."** *(Araf, 28)*

"Sizden önceki milletlerin hiçbirinin yapmadığı fuhuşu mu yapıyorsunuz?" *(Araf, 80)*

İbn Teymiyye: "Bu ayet (peygamber gelip) onları menetmeden önce de yaptıkları şeyin fuhuş olduğuna dalalet eder. Bu nedenle erkeklere (şehvetle) yaklaşıyorsunuz, yolu kesiyorsunuz kendi meclisinizde kötülük yapıyorsunuz dedi. Bu yaptıkları şeyin çirkinliğini bilenlere bir hitaptır. Fakat onları azapla uyardı" şeklinde açıklamaktadır.[42]

42. *Fetâvâ*, 11/680

@islamikitaphane.pdf

HÜCCET VE Bİ'SETTEN ÖNCE ÖFKE İSNADI

Iyaz b. Hımar *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak Müslim rivayet etti: "Allah yeryüzü ehline nazar etti. Ehli kitabtan geriye kalanlar hariç Arap ve acemlere öfkelendi."

@islamikitaphanepdf

HÜCCET GELMEDEN ÖNCE OLSA BİLE CAHİLİYE İSNADI

"Eski cahiliye adetinde olduğu gibi açılıp saçılmayın." *(Ahzab, 33)* Allah risaletten önceki dönemi cahiliye dönemi olarak nitelendirdi.

"Yoksa onlar (İslâm öncesi) cahiliye idaresini mi arıyorlar?" *(Maide, 50)*

"Sen kitap nedir, iman nedir bilmezdin." *(Şuara, 52)*

Said bin Cubeyr'in rivayet ettiğine göre İbn Abbas *(radıyallâhu anhumâ)* dedi ki: "Eğer Arapların cehaletini öğrenmek istersen En'am Suresi'nin 130. ayetinden yukarısını oku. **"Çocuklarını katledenler perişan oldu... Onlar gerçekten sapmışlar, doğru yolu bulacak da değiller."** *(En'am, 140) (Buhârî)*

Amr bin Abese *(radıyallâhu anhu)* "Ben cahiliye döneminde iken insanların dalalette olduğunu düşünüyordum. Çünkü onların tabi oldukları bir şey yoktu, putlara tapıyorlardı." *(Müslim)*

Müşrikleri cahiliye döneminde dalalette olarak zannetti ve bu düşüncesinde de isabet etmişti.

İbn Teymiyye: "Peygamber *(sallallâhu aleyhi ve sellem)* gelmeden önce de cehalet ve cahiliyye'ye, cahiliye ve cehalet denirdi. Ama cezalandırma yoktu.[43]

43. *Fetâvâ*, 20/38

@islamikitaplarpdf

HÜCCET GELMESE BİLE BİD'AT, İLHÂD, TAHRİF VE HATA İSNADI

Kur'an-ı Kerim'de: **"Uydurdukları ruhbanlığa gelince, onu bir yazmadık."** *(Hadid, 27)* Burada Hristiyanların hataları dile getirildi.

"Şüphesiz Firavun ile Haman ve askerleri yanlış yolda idiler." *(Kasas, 8)*

İbn Mende *Tevhîd* kitabında: "Allah'ı bilme ve onun vahdaniyeti konusunda hata eden müctehid inatçı konumundadır" der. Allahu Teâlâ bunların sapmaları ve inatları ile ilgili olarak da: **"De ki: Size (yaptıkları) işler bakımından en çok ziyana uğrayanı bildirelim mi? (Bunlar) iyi işler yaptıklarını sandıkları halde, dünya hayatında çabaları boşa giden kimselerdir."** *(Kehf, 103-104)* buyurmaktadır.

"Ayetlerimiz hakkında doğruluktan ayrılıp eğriliğe sapanlar bize gizli kalmaz." *(Fussilet, 40)*

"O'na o güzel isimlerle dua edin. Onun isimleri hakkında eğri yola gidenleri bırakın." *(Araf, 180)*

"İnsanlardan kimi Allah'a yalnız bir yönden kulluk eder. Şöyle ki: Kendisine bir iyilik dokunursa pek memnun olur, bir de musibete uğrarsa çehresi değişir (dinden yüz çevirir)." *(Hac, 11)*

@islamikitaplarpdf

HÜCCETİ ALGILAYAMAYAN BİRİ BİLE OLSA ONA YAHUDİLİK, HRİSTİYANLIK, MECUSİLİK VE BENZERİ GİBİ İSİMLERİ İSNAT ETMEK

"Çünkü sen onları bırakırsan kullarını saptırırlar, yalnız ahlaksız, nankör (insanlar) doğururlar (yetiştirirler)." *(Nuh, 27)*

Ebu Hureyre *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak rivayet edildi ki: *"Her çocuk (İslâm) fıtratı üzere doğar. (Sonradan) Anne-babası onu Yahudi, Hristiyan ya da Mecusi yapar."* *(Buhari-Müslim)* Müslim *"ya da müşrik yapar"* ilavesi yaptı.

Bir hadisi şerifte: Peygambere müşriklerin çocukları soruldu. O da: *"Onlar (çocuklar) onlardandır"* buyurdu. (Buhari-Müslim. Sa'b *(radıyallâhu anhu)*'dan)

Sirette de Yahudi ve müşriklerin çocuklarının da diğerleri gibi esir edileceği yer almıştır.

@islamikitaphanepdf

SARİH OLMAYAN İFADELERİN MANASINDA CEHALETLE YAPILAN HATALAR KÜFRE GÖTÜRMEZ, BİLMEDEN ŞİRKE DÜŞSE BİLE KAFİR OLMAZ

"Yanılarak yaptıklarınızda size günah yoktur. Fakat kalplerinizin bile bile yöneldiğinde günah vardır." *(Ahzab, 5)*

"Allah, kasıtsız olarak ağzınızdan çıkıveren yeminlerinizden dolayı sizi sorumlu tutmaz, fakat bilerek yaptığınız yeminlerden dolayı sizi sorumlu tutar." *(Maide, 89)*

"Rabbimiz! Unutursak veya hataya düşersek bizi sorumlu tutma" *(Bakara, 286)*

İbn Abbas'tan merfu olarak buyuruldu ki: *"Allah ümmetimden hata ve unutmaktan kaynaklanan sorumluluğu kaldırdı (affetti)."* *(İbn Hıbban ve Hakim sahih saydı)*

Müslim'in Enes *(radıyallâhu anhu)*'dan rivayet ettiği, aşırı sevincinden dolayı yanlış yapan adamın kıssasıyla ilgili olarak İbn TeymiyYe şöyle der: "Dil kalbin arzu ettiğinin dışında bir söz söylemiştir. Dua eden adamın sevincinden: Ey Allah'ım sen benim kulumsun... demesi gibi." *(Red ala Bekri özetle, s. 244)*

Muhammed b. Abdulvahhab *Necd Tarihi* (s. 452) dördüncü meselede:

Kişi manasını bilmeden küfür bir söz söylerse, o açık ve seçik olarak bellidir ki manasını bilmediği bir şey söylemiştir. Ama o sözün kendisini küfe götüreceğini bilmiyorsa o kişiye Allah'ın şu ayeti

@islamikitaphanepdf

yeter: **"Özür dilemeyin çünkü siz iman ettikten sonra tekrar kafir oldunuz."** *(Tevbe, 66)*. Peygamberimize gelip o yaptıklarının kendilerini dinden çıkarmayacağını zannederek özür dilemektedirler.

"Raina demeyin, unzurna deyin." *(Bakara, 104)*

"Dillerini eğerek bükerek ve dine saldırarak dinle dinlemez olası" *(Nisa, 46)* ayetlerinin tefsirinde müfessirler içerik olarak şöyle demektedirler: Yahudilerden bazıları gelip bize kulak ver diyorlardı. Hatta bazı Müslümanlar da bunu söylemeye başladılar.

İbn Teymiyye: "Müslümanlar iyilik kastederek Rasulullaha bu şekilde hitap ediyorlardı. Ta ki alaya alma ve bu vehmi verecek sözlerden men edilene kadar devam ettiler. Araplar bu sözlerle hakaret kastetmeden birbirlerine hitap ediyorlardı."[44]

Abdullatif: "Fıkıhçılar ve ilim ehli kimseler dinden dönme konusunda konuşan kişi, söylediğinin zahirinden başka bir anlam kastettiğini iddia etse bu mana dillerinde açık olsa ve herkes bilse bile apaçık ifade edilen lafızlarla ilgili olarak verilen hükümler ve içerikleri icra edilir, kararına vardılar"[45] demektedir.

Abdurrahman b. Hasan: "Allah razı olsun alimlerimiz doğru bir istikamet çizmişler, mürtedin hükmüyle ilgili başlıklar koymuşlardır. Ama hiç kimse, birisi tevhidle çelişeceğini bilmeden küfür söz söylese ya da fiil işlese cehaletinden dolayı kafir olmaz dememişlerdir" demektedir.

Kendilerine delil gelmemiş bazı cahiller hakkında İbn Kayyım: "Tercüman olmadığı ya da hitabı anlamadığından dolayı konuyu anlamayan kimse bir şey duymayan ve iyice anlamayan sağır kimse konumundadır" der. *(Tabakatül Müellifin)*

44. *Sârim*, s.400; *er-Red ala Bekrî*, s. 343

45. *el-Minhâc*, 134

Buhûtî *Keşşâfu'l Kınâ*'da (6/171) mürted konusunda Tevrat'ın tahrif edilmiş halini kastederek Tevrat'a küfreden kimseye bir şey gerekmez. Eğer Allah katındaki asli konumunu kastederek küfrederse öldürülür, tevbesi kabul edilmez. Aynı şekilde Yahudilerin şu anda tabi oldukları dini kastederek lanetlerse, aslında farklı olduğu için bir şey gerekmez der.

@islamikitaphanepdf

DÖRDÜNCÜ KISIM:

HÜCCETLE İRTİBATI OLAN İSİMLER VE ANCAK HÜCCET İKÂMESİNDEN SONRA İSNAD EDİLEBİLENLER

@islamikitapmanepdf

CEZALANDIRMA, KATL VE ÇATIŞMA VE BENZERİ ŞEYLERE ANCAK DELİLDEN SONRA KÜFÜR İSNADI YAPILIR

Abdullatif *el-Minhâc* 316. sayfada: "İlim ehlinin ifadesi, delillerle kayıtlandırmaları ve tebliğin ulaşmasının; küfür, şirk, fücur ve benzeri Şâri'in bizzat isimlendirdiği bu fiil ve sözleri nefyedeceğine inanan kişi ile ilgili olarak, delil getirilmeden şer'i isimler değiştirilemez, bilakis Şâri'in küfür, şirk, fısk diye isimlendirdiği isimlerin olduğu gibi kalması gerekir. Bu suçları işleyenlerin aleyhine delil getirilmeyip cezalandırılmasa bile şer'i ismini nefyetmez. Günahın küfür olması ile işleyenin tekfir edilmesi arasında fark vardır" der.

"Biz peygamber göndermedikçe (kimseye) azab edecek değiliz." *(İsra, 15)*

"Kim (İslâmi hükümlere) inanmayı kabul etmezse onun ameli boşa gitmiştir. O ahirette de ziyana uğrayanlardandır." *(Maide, 5)*

"...Tevrattan bilip öğrendikleri gerçekler karşılarına dikilince onu inkâr ettiler. İşte Allah'ın laneti böyle inkarcılaradır." *(Bakara, 89)*

Hariciler ve benzeri bid'atçıları konuştuğunda İbn Teymiyye: "Haramlardan olan bir şeyi helal sayan bir kimseyi döneminin İslâm'a yakın olması ya da uzak bir sahrada yaşıyor olması nedeniyle

ulemâ tekfir etmez. Çünkü küfür hükmü ancak risaletin tebliğinden sonradır." demektedir.[46]

"Ceza gerektiren küfür ancak risaletin tebliğinden sonradır."[47]

"Delil geldikten sonra inkâr azabı gerektirir, risaletten önceki inkar ise nimeti azaltır, çoğaltmaz."[48]

Ebû Butayn *Durer*'de (10/368): "Takıyyuddin'in sözüne göre tekfir etmek ve katletmek delilin gelmesine bağlıdır."

Abdurrahman b. Hasan der ki: "Hiç şüphe yok ki küfrün; imanı yok ettiği, amelleri boşa çıkardığı Kitap, Sünnet ve Müslümanların icmâsıyla sabittir."[49] Muhammed bin Abdulvahhab Durer'de (9/406) kendisine delil ulaştıktan sonra şirk koşan bir Müslümanın tekfiri meselesinde İbn Teymiyye'nin sözünü naklederken: "Bu meselede ulemâdan ihtilaf eden hiç kimse yoktur" demektedir.

@islamikitaplarpdf

46. *Fetâvâ*, 28/501
47. *Fetâvâ*, 16/204
48. *Fetâvâ*, 16/204
49. *Durer*, 11/478-479

YALANLAMA İSNADI ANCAK DELİL GELDİKTEN SONRA OLUR

"Bilakis onlar ilmini kavrayamadıkları (Kur'an'ı) yalanladılar." *(Yunus, 39)*

"Siz benim ayetlerimi ne olduğunu kavramadan yalan saydınız öyle mi?" *(Neml, 84)*

"Allah'a karşı yalan uyduran, kendisine gelen gerçeği (Kur'an'ı) yalan sayandan daha zalim kim vardır." *(Zumer, 32)*

"Hakikaten bize vahyolundu ki (Peygamberleri) yalanlayan ve yüz çevirenlere azap edilecektir." *(Taha, 48)*

İbn Teymiyye Firavun'la ilgili **"yalanladı ve asi oldu"** *(Naziat, 21)* ayetinin yorumunda "Bu peygamberin gelmesinden sonradır" der.

@islamikitaphanepdf

İNKÂR İSNADI ANCAK DELİL GELDİKTEN SONRA OLUR

"Kendileri de bunlara yakinen inandıkları halde, zulüm ve kibirlerinden ötürü onları inkar ettiler." *(Neml, 14)*

"Aslında onlar seni yalanlamıyorlar fakat o zalimle açıkça Allah'ın ayetlerini inkar ediyorlar." *(En'am, 33)*

"Ayetlerimizi ancak kafirler (inatları yüzünden) bile bile inkar ederler." *(Ankebut, 47)*

@islamikitaphanepdf

TAAT YA DA MASİYET İSNADI ANCAK HÜCCET İKÂMESİNDEN SONRA OLUR

"Allah'a itaat edin, peygambere de itaat edin. Yüz çevirirseniz bilin ki elçimize düşen apaçık bir duyurmadır" *(Teğabün, 12)*

Allahu Teâlâ: Firavuna peygamber geldiğinde, **"Yalanladı ve asi oldu."** *(Naziat, 21)* buyurdu.

"İşte (Ad kavmi) Rablerinin ayetlerini inkar ettiler, O'nun peygamberlerine asi oldular" *(Hud, 59)*

İbn Teymiyye: "İtaatten yüz çevirmek ancak peygamberin (tebliğinden) sonra olur."[50]

"Firavunun yalanlaması ve isyanı kendisine peygamber geldikten sonradır." der. *(Fetâvâ)*

"Küfür yoluna sapıp peygamberi dinlemeyenler o gün yerin dibine batırılmayı temenni ederler ve Allah'tan hiçbir haberi gizleyemezler." *(Nisa, 42)*

"Nuh: "Rabbim! Dedi. Doğrusu bunlar bana karşı geldiler." *(Nuh, 21)*

50. *Fetâvâ*, 20/38

YÜZ ÇEVİRME İSNADI ANCAK HÜCCET GELDİKTEN SONRA OLUR

"Sonra içlerinden bir grup cayarak geri dönüyor." *(Al-i İmran, 23)*

"De ki: "Allah'a ve Rasulüne itaat edin. Eğer yüz çevirirlerse bilsinler ki Allah kafirleri sevmez." *(Al-i İmran, 32)*

"Eğer yüz çevirirseniz şüphesiz ki benimle size gönderileni size bildirdim." *(Hud, 37)*

"İşte O, (Peygamberin getirdiğini) doğru kabul etmemiş, namaz da kılmamıştı. Aksine yalan saymış yüz çevirmişti." *(Kıyamet, 31-32)*

İbn Teymiyye de der ki: "İtaatten yüz çevirmek ancak peygamber geldikten sonra olur."[51]

51. Fetâvâ, 20/38

@islamikitaphanepdf

KABUL ETMEMEK (YÜZ ÇEVİRMEK) ANCAK DELİLDEN SONRA OLUR

"Eğer onlar yüz çevirirlerse de ki: İşte sizi Ad ve Semud'un başına gelen kasırgaya benzer bir kasırgaya karşı uyarıyoruz." *(Fussilet, 13)*

"Eğer yüz çevirirlerse bilesin ki biz seni onların üzerine bekçi göndermedik." *(Şuara, 43)*

"Ama onlar yüz çevirdiler. Bu yüzden üzerlerine Arim selini gönderdik." *(Sebe, 16)*

@islamikitaphanepdf

YÜZ ÇEVİRİP KİBİRLENMEK İSNADI ANCAK DELİL GELDİKTEN SONRA OLUR

"İblis hariç hepsi secde ettiler. O yüz çevirdi ve büyüklük tasladı, böylece kafirlerden oldu." *(Bakara, 34)*

"Allah onlar için bir vade takdir etti. Bunda şüphe yoktur. Ama zalimler inkarcılıktan başkasını kabullenmediler." *(İsra, 99)*

"And olsun o'na (Firavun'a) bütün bu delillerimizi gösterdik; yine de yalanladı ve diretti." *(Taha, 56)*

"Onlar ağızlarıyla sizi razı ediyorlar, halbuki kalpleri (buna) karşı çıkıyor. Çünkü onların çoğu yoldan çıkmışlardır. *(Tevbe, 8)*

"Çünkü onlara: Allah'tan başka ilah yoktur, denildiği zaman kibirle direnirlerdi." *(Saffat, 35)*

"Ona ayetlerimiz okunduğu zaman, sanki bunları işitmemiş, sanki (kulaklarında ağırlık varmış gibi (büyüklük taslayarak yüz çevirir." *(Lokman, 7)*

"Onlara: İçinde ebedi kalacağınız cehennemin kapılarından girin; kibirlenenlerin yeri ne kötü! Denilir." *(Zümer, 72)*

Ahmed ve Humeydi'ye namaz, oruç, hac gibi emirleri kabul eden ama ömür boyu hiçbirini yapmayan kimseyi sordular. Dediler ki: "Bu apaçık küfürdür, Allah'ın kitabına, Rasulü'nün Sünnet'ine ve İslâm ulemâsına muhalefettir."

Humeydi *Usûlü's Sünne*'de: "Bize göre küfür Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'in *"İslâm beş şey üzere bina edilmiştir: Lâ ilâhe illallah Muhammed Rasûlullah demek, oruç tutmak, zekat vermek, hacc etmek"* diye buyurduğu beş şeyin terkindedir" demektedir.

NİFAKIN HÜCCETLE İRTİBATI VAR MI?

Bakara suresinin ilk ayetlerinde Allahu Teâlâ münafıkların büyüklerinin ve ileri gelenlerinin niteliklerini ve sonra da sağır, dilsiz, kör olarak onları taklit edenleri zikretti.

"Münafıklar sana geldiklerinde: Şahitlik ederiz ki sen Allah'ın peygamberisin derler. Allah da bilir ki, sen elbette O'nun peygamberisin. Allah münafıkların kesinlikle yalancı olduklarını bilmektedir." *(Münafikun, 1)*

"Fakat münafıklar bunu anlamazlar." *(Münafikun, 7)*

"Ey Rabbimiz! Biz reislerimize ve büyüklerimize uyduk da onlar bizi yoldan saptırdılar, derler." *(Ahzab, 67)*

İbn Sehman *Keşfu'ş-Şübheteyn*'de (s. 61-65) İbn Kayyım'ın "İctimau Cuyûşul İslâmiye" kitabındaki, o da üstadı İbn Teymiyye'den naklederek der ki: "İki tür münafık vardır: 1-Önce görüp sonra körleşir, önce kabul eder sonra inkar eder. İşte bunlar münafıkların başları ve önde gelenleridir. 2-Hayvanlar konumunda olan tabi mukallidlerdir, basiretleri zayıf kimselerdir."

Muhammed bin Abdulvahhab: "Allah'ın şu buyruğunda olduğu gibi münafık ve kafirlerin çoğu kendilerine ulaşmış olmasına rağmen Allah'ın delilini anlamadılar. **"Yoksa sen onların çoğunun gerçekten (söz) dinleyeceğini yahut düşüneceğini mi zannediyorsun?"** *(En'am, 164)*[52]

52. *Tarihu Necd*, 224

HÜCCET İKÂME EDİLEN KİŞİNİN ARKASINDA NAMAZ KILMAK

"Hiçbir suçlu başkasının suçunu yüklenmez" *(En'am, 164)*

"Her nefis kazandığına karşılık bir rehindir." *(Müddessir, 38)*

Zalim imamlar hakkında Ebu Hureyre *(radıyallâhu anhu)*'dan: *"İmamlar size namaz kıldırırlar. Eğer doğru kıldırırlarsa hem size (hem kendilerinedir). Fakat yanlışlık ederlerse sizin lehinize onların aleyhinedir. (Yani siz kurtulursunuz, onlar sorumluluk altındadır)."* *(Buhârî)*

Buhârî: "Fitneye uğramış bid'atçı mübtedinin imameti" olarak başlık koymuştur. Hasan ise: "(sen) namaz kıl, onun bid'atı kendi sorumluluğundadır" der.

Şevkani *Munteka Şerhi*'nde: "Sahabeden geriye kalanların da olduğu ilk asırda sahabe ve onlarla birlikte tabiinin, zalim imam arkasında namaz kılınabileceğine fiili-sözlü icma da olması uzak değil olarak icma ettikleri sabittir" demektedir.

İbn Sehman, üstadı Abdullatif'i tasdik ederek ondan şunu nakleder: "İlim ehlinin, Cehmiyye'nin tekfiri hususunda ve kafir bir Cehmiyye'nin ardında namaz kılmanın caiz olmayacağı hususundaki ittifakları nakledilmiştir." Sonra dediler ki: "Terk edenin kafir olacağı aleyhinde bir delil olan kimse ile bunun bilincinde olmayan bir kimse arasında fark vardır. Bazı kimselere delillerin muğlak (mubhem) kaldığı meselelerde Şeyhu'l İslâm da bu görüşe meyleder."[53]

53. *Keşfu'ş Şübheteyn*, s. 20-21-65-66

EHL-İ KIBLENİN FASIKLARI, FASIK İSMİNİN ONLARA İSNADI VE ONLARLA İLGİLİ HÜKÜMLER

"Artık onların şahitliğini hiçbir zaman kabul etmeyin. Onlar tamamen günahkardırlar" (fasıktırlar)" *(Nur, 4)*

Hımar lakaplı Abdullah'ın kıssasını Buhârî, Ömer *(radıyallâhu anhu)*'dan şöyle nakleder: "İçki içtiği için sopa vurulurken topluluktan bir adam Allah lanet etsin dedi. Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)* de: *"O'na lanet etmeyin. Allah'a yemin olsun ki o Allah ve Rasulünü seviyor"* buyurdu.

Müslim'in Cabir *(radıyallâhu anhu)*'dan rivayet ettiği bir hadiste Hımar Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'e uğradı. Dövme yaptırmıştı. Efendimiz buyurdu ki: *"Allah dövme yaptırana lanet etsin."*

İki adam Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'in huzuruna girdiler ve O'nu kızdırdılar. O ikisine de lanet etti ve kınadı *(Müslim, Aişe (radıyallâhu anhâ)'dan)*

Rasûlullah nahyettiği halde ondan önce kuyuya gittikleri için Rasûlullah onlara lanet etti. *(Müslim, Ebu Tufeyl (radıyallâhu anhu)'dan)*

Maiz kıssası, Gamidiye kıssası, Mahzumiye kıssası ve Ömer *(radıyallâhu anhu)*'nun Hatıb'la kıssası hadislerde yer almıştır. Allah onlardan razı olsun.

@islamikitaphanesi

BEŞİNCİ KISIM:

HÜCCET İKÂME EDİLMEDİKÇE VAR OLMAYAN HÜKÜMLER

@islamikitaphanepdf

HÜCCET İKÂME EDİLMEDEN GERÇEKLEŞMEYEN CEZALANDIRMA

"Biz bir peygamber göndermedikçe kimseye azab edecek değiliz." *(İsra, 15)*

"Rabbin, kendilerine ayetlerimizi okuyan bir peygamberi memleketlerin ana merkezine göndermedikçe, o memleketleri helak edici değildir" *(Kasas, 59)*

"Eğer biz bundan (Kur'an'dan) önce onları bir azapla helak etseydik muhakkak ki şöyle diyeceklerdi: Ya Rabbi! Bize bir elçi gönderseydin de şu aşağılığa ve rüsvaylığa düşmeden önce ayetlerine uysaydık." *(Taha, 134)*

"Ey kafirler inkâr etmekte olduğunuz şeylerden ötürü şimdi azabı tadın." *(Enfal, 35)*

"Suç işleyenlere, yapmakta oldukları hilelere karşılık Allah tarafından aşağılık ve çetin bir azap erişecektir." *(En'am, 124)*

"İnanmanızdan sonra kafir mi oldunuz? Öyleyse inkar etmiş olmanız yüzünden tadın azabı (denilir)." *(Al-i İmran, 106)*

Haram olduğunu bilerek suç işleyen kimseye had cezasının uygulanması hakkında icmâ vardır. İbn Teymiyye bu konuda: "İçkinin haram olduğunu bilmeden içen kimseye Müslümanların ittifakıyla

had cezası uygulanmaz."[54] derken Kadı Iyaz da: "Müslümanlar cinayet, içki, zina ve benzeri gibi Allah'ın haram kıldığı şeylerin haramlığını bilerek onları helal sayan kimsenin küfrü hususunda icmâ etmişlerdir" demektedir.

54. Fetâvâ, 19/225

@islamikitaphanepdf

HÜCCET İKÂME EDİLMEDİKÇE GERÇEKLEŞMEYEN ÖLDÜRME VE SAVAŞ

Kur'an-ı Kerim'de: **"Küfrün önderlerine karşı savaşın. Çünkü onlar yeminleri olmayan adamlardır."** *(Tevbe, 12)*

"Ey iman edenler! Kafirlerden yakınınızda olanlara karşı savaşın." *(Tevbe, 123)*

"Allah'a ve Ahiret Gününe inanmayanlarla... savaşın." *(Tevbe, 29)*

"Hepsi de lanetlenmiş olarak nerede ele geçirilirlerse, yakalanırlar ve mutlaka öldürülürler." *(Ahzab, 61)* buyurulur.

Müslim'in Bureyde *(radıyallâhu anhu)*'dan rivayet ettiği bir hadiste: *"Müşriklerden olan düşmanınla karşılaştığında onları üç şeye davet et"* buyuruldu.

İmam Tirmizi "Savaştan önce davet etmek" babında: "Bugün (savaştan önce) davet edilen hiç kimseyi tanımıyorum" dedi. İbn Kudame *Muğni*'de, Ebû Butayn *Durer*'de (10/368) nakletti ve der ki: "Takıyyuddin'e göre tekfir etmek ve savaşmak tebliğin ulaşmasına bağlıdır" sözü önemlidir.

@islamikitaphanepdf

AHİRET HÜKÜMLERİ ANCAK HÜCCET GELDİKTEN SONRA OLUR

Kur'an-ı Kerim'de: **"Her ne zaman oraya (cehenneme) bir topluluk atılsa, onun bekçileri onlara: Size (bu azapla) korkutucu bir peygamber gelmemiş miydi? Diye sorarlar. Onlar da şöyle cevap verir: Evet, doğrusu bize (bu azap ile) korkutan bir peygamber gelmişti, fakat biz onu yalanladık."** *(Mülk, 8-9)*

"(Cehennemin) bekçileri onlara: size içinizden Rabbinizin ayetlerini okuyan ve bugüne kavuşacağınızı ihtar eden peygamberler gelmedi mi? Derler; "Evet geldi" derler" *(Zümer, 71)* buyuruldu.

Esved b. Seri *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak *"Kıyamet günü dört grup insan imtihan edilecektir. Sağır, deli, çocuk ve fetret döneminde ölmüş kişi"* diye saydığı rivayet edildi.

İbn Kayyım bu hadisin senetlerini *Ahkâmu Ehli'z Zimme* adlı kitabında (2/650) zikretti. Hadisin senetlerini serdettikten sonra birbirleriyle bitişirler dedi: Hafız senetlerin bazısını sahih saydı.

Beyhaki Abdulhak ve diğerleri Esved ve Ebu Hureyre hadisini sahih kabul ettiler ve İslâm alimleri bunları kitaplarında derleyip rivayet ettiler.

@islamikitaplıkpdf

TEVBE ETTİRMEK İSİM İSNADINDAN SONRA OLUR

İbn Abbas *(radıyallâhu anhumâ)*'dan Buhârî'nin merfu olarak rivayet ettiği bir Hadis-i Şerif'te: *"Kim dinini değiştirirse onu öldürünüz"* buyurulmaktadır.

Ebû Butayn *Durer*'de (10/402): "Bütün fıkıh alimleri: Kim İslâm'dan irtidat ederse tevbe ettirilir (etmezse) öldürülür" dediler. Tevbe ettirmeye karar vermeden önce kişinin irtidatına hüküm verdiler. Tevbe ise mürted hükmünü verdikten sonraki aşamadır. Tevbe etmesini istemek muhakkak ki muayyen belli kimseler içindir. Bu konuda beş ibadetten birinin vücubiyetini inkar eden kişinin hükmü veya içki, domuz eti ve benzeri gibi haram olan şeylerden birisini helal saymanın ya da şüphe etmenin hükmü eğer inkarı cehaletten kaynaklanmıyorsa kafir olduğu şeklindedir. Bu hükmü şirk ve saydığımız bazı konularda vermediler. Bilakis mutlak küfürle hükmettiler ana cehalette kayıtlandırmadılar. Belli bir kimse (muayyen) ya da başkası diye ayırmadılar. Yine durumu belirttiğimiz gibi muayyen (belli) kimselere tevbe ettirilir."

İbn Ferhun *Tebsıratul Hukkâm* kitabında irtidatın hükmü konusunda "Muteyti ve bilinen ulemânın icma ettiği o ki bir Müslüman mürted olursa üç defa tevbe etmesi istenir. Eğer tevbe ederse ne ala, tevbe etmezse öldürülür" der.

Muhammed bin Abdulvahhab'ın oğullarına ve Hamed bin Nasır'a: "Şirk ifade eden bir söz söyleyen kişiden tevbe etmesi istenir mi? Dediler ki: İlim ehlinin çoğuna göre mürted tevbe ettirilir, tevbe ederse eder, etmezse öldürülür. Bazılarına göre tevbe etmesi bile istenmeden mürted kişi öldürülür."[55]

55. *Durer*, 10/135

HÜCCET, TEVBE ETMESİNİ İSTEMEK VE ÖLDÜRMEK ARASINDAKİ FARK

İbn Mesud *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak rivayet edildi ki: "Müslüman bir kimsenin kanı ancak üç durumdan birisiyle helal olur", dedi ve dinini terk eden cemaati ayıran kimseyi de bunlar arasından biri olarak saydı.

Osman *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak: "Müslüman bir kimsenin kanı ancak üç durumdan birisiyle helal olur. İslâma girdikten sonra kafir olan adamı da bu üç kişiden biri olarak saydı." Ziya *Muhtara*'da, İbnul Carut *Munteka*'da rivayet etti.

Kadı Iyaz *Şifa*'da, İbn Teymiyye *Sârim*'de Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'e hakaret edenin tevbe bile ettirilmeksizin öldürüleceği hususundaki icmâyı naklettiler.

Münafıklarla ilgili olarak Peygamberimizin onlara tevbe ettirmediği, hiç kimsenin de tevbe etmesini istemenin vacip olduğunu söylemediği ve zikretmediğini Kurtubi İbnu'l Arabi'den nakletmiştir. (1/99)

İbn Teymiyye' de şöyle der: "İçki, ölü eti, fuhuş gibi haramlığı mütevatir olarak bilinen şeylerin haramlığını inkâr eden ya da şüphe eden kimseye gelince o tevbe ettirilir, haramlığı anlatılır. Eğer tevbe etmezse öldürülür."[56]

56. *Fetâvâ*, 28/218

NASIL TEVBE ETTİRİLİR?

Temhid'de Malik'ten nakledildi ki: Mürtedin tevbe ettirildiği gibi Kaderiye'nin de tevbe etmesi istenir. İbn Kasım nasıl tevbe ettirilir diye sordu. O da: İçinde bulunduğunuz (şirk) durumunu terk edin denir. Eğer kabul ederlerse ederler, etmezlerse öldürülürler." dedi. (10/155)

@islamikitaphanepdf

TEVBE ETTİRMENİN DIŞINDA ISRAR

"İman edip sonra inkar edenleri, sonra yine iman edip tekrar inkar edenleri, sonra da inkarlarını artıranları Allah ne bağışlayacak ne de onları doğru yola iletecektir." *(Nisa, 137)*

"İbn Mesud *(radıyallâhu anhu)*'un İbn Neveha ile kıssası bunun örneğidir.

Kendisine tebliğ ulaştıktan sonra (haramda) ısrar edenler tevbe ettirilir, tevbe etmezse öldürülür, diye fıkıhçılar icmâ ettiler. İbn Kudame *Muğni*'de (9/18) "Daha önce zikrettiğimiz üzere fıkıhçıların çoğunun görüşüne göre eğer tevbe etmezse öldürülür" diye naklet-miştir.

İbn Teymiyye bu konuda cahil kimseyi mazur gördükten sonra küfür söz söyleyen kişi hakkında: "Hatta kendisine ilim ehlinin sözleri kitap ve sünnetin delaleti açıklanır. Bundan sonra doğru yol ve Müslümanların yolunun dışındakilere tabi olma kendisine açıklandıktan sonra Rasûlullah'a karşı isyan etmede ısrar ederse tevbe ettirilir, tevbe etmezse öldürülür.[57]

57. *Fetâvâ*, 33/135

ALTINCI KISIM:

HÜCCETİN HAKİKATİ VE ONA TAALLUK EDEN HUSUSLAR

@islamikitaphanepdf

HABERİN, BİLGİNİN VE YAPILAN BİR DAVETİN OLDUĞU AÇIK MESELELERDE DELİL, SAYGIN VE İLİM MEKANLARINDA BULUNMAK

"Ve eğer müşriklerden biri senden aman dilerse, Allah'ın kelamını işitip dinleyinceye kadar ona eman ver." *(Tevbe, 6)*

"Apaçık delil kendilerine gelinceye kadar ehli kitaptan ve müşriklerden inkarcılar (küfürden) ayrılacak değillerdir. (İşte o apaçık delil) Allah tarafından gönderilen ve en doğru hükümleri tertemiz sahifeleri okuyan bir elçidir." *(Beyyine, 1-3)*

İbn Teymiyye: "Kur'an-ı Kerim kendisine tebliğ ulaşan kimse için bir delildir. İnsan ya da cinlerden kim kendisine Kur'an ulaşmışsa Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)* onu uyarmıştır."[58]

"Allah'ı inkar edenler: **Bu Kur'an-ı dinlemeyin, okunurken gürültü yapın... dediler** ifadesi üzerine tebliğ gelen Rasulün varlığı delildir, dedi. Kafirlere anlatarak sadece dinletmedi hem onlara iyice dinletip hem de düşündürdü. Kafirlerin içinde Kur'an'dan başkasını dinlemeyi seçip, Kur'an'ı dinlemekten kaçınanlar vardı" (16/166)

"Allah'ın peygamberlerini delil olarak göndermesi bilgiyi güçlendirmiştir. Davet edilenlerin Allah'ın delilini bilmeleri şartı yoktur. Bu yüzden kafirlerin Kur'an'ı dinlemekten ve düşünmekten yüz çeviriyor olmaları delilin onlara gelmesine (hitabına) engel değildir."[59]

58. *Fetâvâ*, 16/149

59. *Kitabu'r Red ale'l Mantıkıyyin*, s. 113

@islamikitaphane

Aynı şekilde: "Risalet tebliğinin bütün dünyadaki her mükellefe ulaşması şart değildir. Bilakis şart olan sorumluların bu tebliğin onlara ulaşmasında üzerlerine düşeni yapmış olmalarıdır. Bütün üzerine düşeni yapmasına rağmen tebliğin onlara ulaşmasına güç yetiremez, aciz kalırsa bu başarısızlık kendisindendir, tebliğin (zorunluğundan) değildir." demektedir.[60]

Abdullatif: "İlim ehlinin; cahillere İslâm'ın temellerini, imanın esaslarını, kat'i nasları, icma olan meseleleri tarif etmesi (öğretmesi) ilim ehline göre bu; kendisiyle delil getirilen, irtidat hükmü ve benzeri gibi üzerine hükümler bina edilen ve Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'in tebliğ emekle memur olduğu hüccettir, delildir. Peygamberlerin varisleri ilim ehlinden başka kitap ve sünnet naslarını kim nakleder, kim tebliğ eder? Eğer Allah'ın delili (hücceti) alimlerle ve onların bu Allah katındandır, bu Rasûlullah'ın sözüdür şeklindeki beyanlarıyla gerçekleşmez, sabit olmazsa o zaman bu iki vahyin delil olmaları söz konusu değildir. Çünkü manayı açıklamanın onlara (ilim ehline) bağlı olduğu gibi, bunlara aktarmak da onlara bağlıdır. Nitekim Ali *(radıyallâhu anhu)*'nun da Kumeyl b. Ziyad hadisinde dediği gibi "Yer yüzü Allah'ın delilini ayakta tutacak kimselerden hali olmayacaktır." Özetle her zaman ve her yerde Allah'ın delili, peygamberlerin varisleri olan ilim ehliyle ayakta kalacaktır."[61]

"Hangi alim hangi fıkıhçı delilin ve açıklamanın gelmesinde muhatabın gerçek bilgiye sahibi olmasını şart koştu... Muhakkak ki konuşan konuşan için, ne istediği ve hitabın maksadının anlaşılması şart koşulur. Onun hak olduğunu (bilmek) şartı koşulmaz. Kitap, Sünnet ve ilim ehlinin sözlerinden anlaşılan işte budur." şeklinde açıklamaktadır.[62]

60. *Fetâvâ*, 28/125
61. *Misbâhuz-Zalâm*, 123-124
62. *Misbâhuz-Zalâm*, 122-123

HÜCCET İKÂMESİ İLE HÜCCETİN ANLAŞILMASI ARASINDAKİ FARK

Kur'an-ı Kerim'de: **"İnsanların hesaba çekilecekleri (gün) yaklaştı. Hal böyle iken onlar gaflet içinde yüz çevirdiler. Rablerinden kendilerine ne zaman yeni bir ihtar gelse, onlar bunu hep alaya alarak, kalpleri oyuna eğlenceye dalarak dinlemiştir."** *(Enbiya, 1-3)*

"Yoksa sen onların çoğunun gerçekten (söz) dinleyeceğini yahut düşüneceğini mi sanıyorsun? Hayır onlar hayvanlar gibidir." *(Furkan, 44)*

"(Hidayet çağrısına kulak vermeyen) kafirlerin durumu, sadece çobanın bağırıp çağırmasını işiten hayvanların durumuna benzer. Çünkü onlar sağırlar, dilsizler ve körlerdir. Bu sebeple düşünmezler." *(Bakara, 171)*

"Bu Kur'an bana, kendisiyle sizi ve ulaştığı herkesi uyarmam için vahyolundu." *(En'am, 19)*

"Ve müşriklerden biri senden eman dilerse, Allah'ın kitabını işitip dinleyinceye kadar ona eman ver" *(Tevbe, 6)* buyuruldu.

Abdullah b. Amr *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak: *"Bir ayet bile olsa benden duyduğunuz tebliği iletin, ulaştırın, (tebliğ edin)"* *(Buhârî)*

Avf b. Malik *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak: "Bir kitapta sabit olan kalpleri ürperten ilim nasıl kaldırılır? Diye sordu. Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*: *"Ben seni Medine'nin en fakihi olarak düşünüyordum"*, dedi ve Yahudi ve Hristiyanların ellerinde Allah'ın kitabı olduğu halde nasıl sapıttıklarını anlattı." Hâkim sahihledi, İbn Mâce. Heysemi *Mecma*'da 1/201, Taberani rivayet etti, isnadı sahih dedi.

@islamikitaphanepdf

İbn Cerir senediyle İbn Abbas, Muhammed b. Ka'b, İbn Zeyd ve Katade'den -İbn Kesir onu seçmiştir- rivayet etti ki: "Bu Kur'an kime ulaşmışsa onun için uyarıcıdır, nezirdir."

Abdullah bin Muhammed bin Abdulvahhab: "Kendisine Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'in daveti ulaşıp inanmayan kimse kafir olur. Risaletin delillerinin, nübüvvetin bildirilenin açık olması nedeniyle içtihat edilerek mazur görülemeyeceği şeklinde icma gerçekleşmiştir."[63]

Hamd bin Nâsır: "Rasûlullah'ın daveti kime ulaşmışsa ona delil gelmiş demektir."[64]

Muhammed bin Abdulvahhab: **"Allah'ın "sen onların çoğunun duyduğunu ya da düşündüklerini mi sanıyorsun"** *(Furkan, 44)* buyurduğu gibi kafirlerin ve münafıkların çoğu kendilerine gelmiş olmalarına rağmen Allah'ın vahyini (hüccetini) anlamadılar, dedi. Sonra Hariciler, Ali *(radıyallâhu anhu)* hakkında (yanlış) inananlar ve Kaderiye'nin aşırı gidenleri gibi kendilerine delil geldiği halde anlamayan kimseleri insanlar için örnek olarak verdi."[65]

Muhammed bin Abdulvahhab'ın risaleleri, *Dureru's-Seniyye*, Abdullatif'in *Minhâcut Takdis* ve *Keşfu'ş-Şübheteyn* kitaplarında da olduğu gibi Necdli davet önderleri anlaşılan bariz konularda hüccet ikamesiyle, onu anlamak arasında fark olduğunda icmâ etmişlerdir.

63. *Durer*, 10/247
64. *Durer*, 11/72
65. *Tarihu Necd*, s. 410

HANGİ ŞEYLERDE TARİF YAPILIR?

İshak b. Abdurrahman: "Din alimlerinin söylemine göre Allah'a şirk koşan kimsenin tekfirinde asıl olan onun tevbe ettirilmesidir, Tevbe etmezse öldürülmesidir. Asli temel meselelerde tanımlama (tarif) yapma hususuna değinmemişler, bilakis bid'at ehli, Kaderiye, Mürcie gibilerin tartıştığı meseleler gibi delilleri bazı Müslümanlara mubhem (kapalı) kalan meseleler ya da tamamen muğlak meselelerde tarif gereği duymuşlardır. *(Risaletu Tekfiril Muayyen)*

Bu konuda Necdli Davet önderleri icmâ etmişlerdir. İbn Teymiyye, İbn Kayyım da bunu tercih etmişlerdir.

Tekfir etme meselesinde tekfir etmeden önce üç kimse için tarif yapıldığında icmâ vardır.

@islamikitaphanepdf

TARİFTEN MAKSAT HÜCCET İKÂMESİDİR

Kur'an-ı Kerim'de: "**(Yerine göre) müjdeleyici ve sakındırıcı olarak peygamberler gönderdik ki insanların peygamberlerden sonra Allah'a karşı bir bahaneleri olmasın**" *(Nisa, 165)* buyurulmaktadır.

Muğıyre b. Şube'den merfu olarak rivayet edildi ki Allah Rasûlü şöyle buyurdu: *"Hiç kimse yoktur ki kendisinden özür dilemek ona, Allah'a olduğundan daha sevimli gelsin. Bu yüzden Allah müjdeleyici olarak peygamberleri gönderdi."* *(Buhari-Müslim)* Müslim İbn Mesud hadisinden "işte bu yüzden kitap indirdi" ibaresini de ilave etmiştir. Burada yine Kudame ve Hâtıb *(radıyallâhu anhumâ)*'nın kıssaları vardır.

İbn Teymiyye: "Sahrada, ilim ehlinden ve iman ehlinden uzak olarak yaşayan kimse ya da İslâm'ı yeni öğrenen kimse, bu mütevatir açık hükümlerden birisini inkar etse peygamberin getirdiğini (bilgiyi) bilmedikçe küfrüne hükmedilmez, diye din alimleri ittifak ettiler."[66]

Ve yine: "Bir haramı helal sayan kimse hakkında: "Kim bu (haramı) helal sayarsa kafirdir, mürteddir, tevbe ettirilir. "Eğer haram olduğunu bilmiyorsa kendisine delil getirilerek bunun icma edilen haramlardan olduğu öğretilir." der.[67]

İbn Kudame *Muğni*'de: "Aynı şekilde her cahil kimse haramı helal sayma konusunda cahil davranabilir. Kendisine bu öğretilmedikçe kafasındaki şüphe izale edildikten sonra helal saymadıkça onun küfrüne hükmedilmez." (9/22)

66. Fetâvâ, 11/407
67. Fetâvâ, 34/179

@islamikitaphane.pdf

İbn Teymiyye *Fetâvâ*'da: "İslâm'a yakın olduğu ya da uzak bir sahrada yaşadığından dolayı haramlardan birini helal sayan birisinin küfrüne hükmedilmez. Küfrüne hükmedilmesi de ancak kendisine risaletin (tebliğin) ulaşmasından sonra olur."[68]

"Küfür ancak tebliğinden (risaletten) sonra cezalandırılır"[69] şeklinde görüşlerini ifade ederler.

@islamikitaphanesi

68. *Fetâvâ*, 28/501
69. *Fetâvâ*, 2/78

DAVET DEJENERASYONA UĞRADIĞINDA

Kur'an-ı Kerim'de: **"İşte böylece, onlardan öncekilere herhangi bir peygamber geldiğinde hemen: O, bir büyücüdür veya delidir dediler. Bunun (nesilden nesile) birbirlerine vasiyet mi ettiler? Doğrusu onlar azgın bir topluluktur."** *(Zariyat, 52-53)*

"Böylece biz, her peygambere insan ve cin şeytanlarını düşman kıldık. (Bunlar) aldatmak için birbirlerine yaldızlı sözler fısıldarlar." *(En'am, 112)*

"Allah onlarda bir hayır görseydi elbette onlara işittirirdi. Fakat işittirseydi bile yine onlar yüz çevirerek dönerlerdi." *(Enfal, 23)* buyurulur.

Cabir *(radıyallâhu anhu)*'dan Ahmed rivayet etti ki: "Hatta bir adam Yemen'den ya da Mudar'dan çıkar, kavmi gelip ona: -Kureyşli adamın senin kafanı karıştırmasından sakın-derler.

Abdullatif: "Bir Hristiyan'a Rasûlullah'ın getirdiği (tebliğ) ulaşsa ve o durumda kendisine, doğru olan belli olmasa muğlak olsa bile Rasûlullah'ın sadece ümmilerin peygamberi olduğunu ayrıştırmayan kişi kafir olur. Aynı şekilde kendisine Rasûlullah'ın daveti ulaşmış, amaç ve maksadını biliyor olduğu halde şüphe ve benzeri sebeple onu terk ederse durum mubhem-karmaşık bile gelse kafir olur. Bu konuda ihtilaf yoktur." demektedir.[70]

70. *Misbâhu'z-Zalâm*, s. 326

ZAHİRİ MESELELERDE HÜCCET İKÂMESİNİN ÖZEL BİR MÜNAKAŞA VE GÖRÜŞME OLDUĞUNU ZANNEDEN KİMSE

Bera'dan rivayet edildi ki: "Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)* kendisine bir sancak verip babasının hanımını nikahlayan adamın boynunu vur, malını al diye gönderdi. *(Ebu Davut, Nesai, Darimi, Beyhaki, İbn Carud sahihinde rivayet etti)*

Ebu Musa *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak Rasûlullah Efendimiz buyurdu ki: *"Allah katından getirdiğim hidayet ve ilmin örneği toprağa düşen yağmura benzer. (Bu yağmur bir kısım toprağa da) düşer ki kumluk ovadır ne suyu tutar ne de bitki tutar. İşte bu, buna başını kaldırıp bakmayan ve benim Allah katından getirdiğim hidayeti kabul etmeyen kişilerin misalidir."* *(Buhari-Müslim)*

Fetret ehlinin müşrik oldukları hususunda ne genel ne de özel bir tartışma olmamakla birlikte icmâ hasıl olmuştur.

Şeyh İshak: "Bu temel esas konusunda Allah'a şirk koşan kişinin tekfir edilerek tevbe ettirilmesi, yoksa öldürülmesi ile ilgili olarak din önderlerinin cevabını böyle bulursun. Asıl konularda tarif(açıklama) etme ihtiyacını zikretmemişler, belirtmemişler." derken,

Muğni'nin yazarı Zekat bölümünde Zekatın vücubiyetini inkar eden kimse ile ilgili olarak: "İlim ehli olarak İslâm beldesinde yaşayan Müslüman birisi idiyse o kişi mürteddir. Mürted hükümleri icra edilir" demektedir.

İbn Ebi Ömer *Şerhul Kebir*'de, namazı inkar eden kimse ile ilgili olarak der ki: "Eğer şehirlerde Müslümanlar arasında yaşayan kimse gibi bu işi bilen birisi ise onun cehalet iddiası kabul edilmez, küfrüne hükmedilir. Çünkü vücubiyetine delalet eden deliller açıktır." Bu konuda istisna tutulan üç kişi geçen konularda geçmişti.

@islamikitaphanepdf

YEDİNCİ KISIM:

ZÂHİRÎ VE KAPALI MESELELER

@islamikitaphanepdf

ZÂHİRÎ VE KAPALI MESELELERDEN MAKSAT VE İKİSİ ARASINDAKİ FARK

İmam Şâfiî der ki: "İlim iki türlüdür, ilki mutlak anlamda umumi ilimdir ki akıl baliğ, aklı başında bir kimse için bilinmemesi (cehli) caiz olmayan veya mümkün olmayan beş vakit namaz, Allah'ın insanlar üzerindeki hakkı Ramazan orucu, eğer güçleri yeterse hac etme ve mallarının zekatını vermek, Allah'ın onlara zinayı, cinayeti, hırsızlık, içki ve benzeri amelleri haram kıldığını düşünmeleri, bilmeleri ve mallarından ve canlarından vermeleri, Allah'ın onlara haram kıldığı şeylerden sakınmaları gibi kulların sorumlu olduğu şeyleri akil baliğ hiç kimsenin bilmemesi mümkün olmayan bir ilimdir. Bu ilim sınıfı Allah'ın kitabında nas olarak yer almış ve ehli İslâm'a göre genel bilgiler olarak algılanmıştır. Halk tabakası bunu kendilerinden öncekilerin peygamberden naklettikleri şekilde nakletmişler, onun anlatımında ve vücubiyeti konusunda hiç tartışmamışlardır. Bu ilimde hatalı bir bilgi olmadığı gibi te'vil de yoktur. Hakkında tartışmak caiz değildir."[71]

İbn Teymiyye bazı grupların görüşleriyle ilgili olarak, asıl ve furu diye ayırımları, hatalı tertipleme onu doğrulama veya tekfir etmekle ilgili konulardan genel olarak konuştuğunda der ki: "Gerçekten açık olan (yani ayan beyan mütevatir olan) o ki her iki sınıftan da (ilmi ve pratikte) aslî meseleler ve fer'î meseleler vardır. İslâm'ın beş temeli ve açıkça haram olanların haram kılındığı gibi üzerimize gerekli olan şeyleri bilmek; Allah'ın her şeye kadir olduğunu, her şeyi

71. *er-Risâle*, 357-359

bildiğini, O'nun işiten ve gören olduğunu, Kur'an'ın onun kelamı olduğunu ve benzeri açık ve mütevatir meseleleri bilmek gibidir. İşte bu nedenle üzerine icmâ edilmiş bu ilmî hükümleri inkar eden kişi aynı o ameli (emirleri) inkar edenin kafir olduğu gibi kafir olur."

"Asıl konularda ince meseleler neredeyse üzerinde hiçbir taifenin ittifak etmediği konulardır. Çünkü böyle (tartışmasız) olsaydı bu meselelerin bir kısmında sahabe ve tabiinden olan selef tartışmazlardı."[72]

"İlim ve iman ehlinden uzak bir sahrada yaşayan yeni Müslüman bir kimse bu mütevatir ve zahiri hükümlerden birini inkar etse, o Allah Rasulü'nün getirdiğini öğrenmedikçe onun küfrüne hükmedilmez, diye imamlar ittifak etmişlerdir."[73]

"Mütevatir ve zahiri olan görevlerin (ibadetlerin) vücubiyetine, mütevatir ve açık olarak gelen haramların haramlığına iman etmek, imanın en temel esaslarındandır. Ve dinin temel ilkelerindendir. Müçtehit kimsenin bu ilkelerin bazılarında hata etse bile kafir olmadığında ittifak edildiği gibi dinin bu esaslarını inkar eden ittifakla kafir olur."[74]

İbn Teymiyye sahabe ve önderlerimizin namaz, oruç, hac gibi mütevatir ve bariz olan görevlerimizin vücubiyetini inkar eden ya da fuhuş ve benzeri gibi açık ve mütevatir olarak haram olan şeylerin haramlığını kabul etmeyen, yine açık ve bariz bir şekilde et ve benzeri gibi mübah olduğu bilinen şeylerin bir kısmının helal olduğunu inkar eden kimsenin, kafir, mürted olduğu tevbe ettirileceği tevbe etmezse öldürüleceği, şayet küfrünü gizlerse zındık, münafık olacağı hususundaki ittifakını nakletmiştir.[75]

72. *Fetâvâ*, 6/56-57
73. *Fetâvâ*, 11/407
74. *Fetâvâ*, 12/496
75. *Fetâvâ*, 11/405

Muhammed bin Abdulvahhab: "İbn Teymiye zahiri olan meselelerde mazur (mazeret) kabul etmez." der.[76]

Abdullatif ise: "İbn Teymiyye der ki: Dinin esasları hakkında kime tebliğ (delil) ulaşır o da inkarda ısrar ederse inat ederse icma ile kafir olur, kendisine delil ulaşmamış kimseyle ilgili yorum yapılmaz." der.[77]

Ebû Butayn da İbn Teymiyye'nin şu sözünü nakleder: "Müslümanların avamdan olanlarının, ilim adamlarının herkesin bildiği Allah'a ortak koşmadan yalnız ona ibadet emri gibi, yahudi, Hristiyan ve müşriklere düşman olmak gibi fuhuş, faiz, içki, kumar ve benzeri şeylerin haramlığı gibi dinin esaslarından olduğu açıkça belli olan şeyleri (inkar eden) mutlak olarak tekfir edilir." *(Durer'den özetle 10/371-372)* Yine İbn Teymiyye'den şunu nakleder: "Dinin esaslarından olan söz ve davranışlardan açıkça bilinenler mazur (cehaleti mazur) görünmez."[78]

Abdullatif *el-Minhâc*'da (s. 101): "Açıkça bilinen meselelerde, dinin zarureti olarak bilinen emirleri hususunda aykırı söz söyleyeni İbn Teymiyye tekfir eder. Kader, irca gibi delili açık olmayan mubhem konularda, heva ehlinin söylediği meselelerde delil olmadan tekfir edilmez."

Yine: "Bilinen o ki kim Hariciler, Rafiziler gibi kendi görüşüne ve hevasına muhalefet etti diye Müslümanları tekfir ederse ya da asli

76. *Durer*, 9/405
77. *el-Minhâc*, 229
78. *Durer*, 10/388

veya fer'i içtihadi konularda hata eden kimseyi tekfir ederse bu ve benzerleri bid'atçıdır, sapıktır ve din önderlerine, din büyüklerine muhaliftir." demektedir.[79]

Kadı Iyaz *Şifa*'da Kadı Ebubekir'den nakleder: "Cennet vaadi ve cehennem uyarısı, Allah'ı görmek, mahlukat ve fiillerin yaratılışı gibi meseleler fer'i meselelerdir."

@islamikitaphanepdf

79. el-Minhâc, 98

veya fer'i içtihadi konularda hata eden kimseyi tekfir ederse bu ve benzerleri bid'atçıdır, sapıktır ve din önderlerine, din büyüklerine muhaliftir." demektedir.[79]

Kadı Iyaz *Şifa*'da Kadı Ebubekir'den nakleder: "Cennet vaadi ve cehennem uyarısı, Allah'ı görmek, mahlukat ve fiillerin yaratılışı gibi meseleler fer'i meselelerdir."

@islamikitaphanepdf

79. el-Minhâc, 98

ZÂHİRÎ MESELELERDE HÜCCET İKÂMESİNE ENGEL OLAN ŞEYLER

İbn Kayyım çocukluk, delilik, sağırlık nedeniyle anlatacak biri olmadığından dolayı anlama imkanı olmayan -ki bu sağır hükmündedir- kişinin anlamaması gibi mümeyyiz olmamayı da bu engellerden olarak kabul etti. *(Tabakat)*

İbn TeymiyYe: "Çocuk, deli ve fetret döneminde ölen kimse gibi davetin kendilerine ulaşmadığı kimseler ahirette imtihan edilecektir." demektedir.[80]

Yeni Müslüman olmuş ve sahrada yaşamış kimseye gelince İbn Teymiyye: "İslâm'a yeni girdiğinden ya da uzak sahrada yaşadığından dolayı haramlardan bir şeyi helal kılan kimseyi ulemâ tekfir etmemektedir. Çünkü küfür hükmü ancak delilin (risaletin) tebliğinden sonraki aşamadır."[81] Yine: "Azaba müstehak olan küfür ancak risaletten sonradır."[82] demektedir.

İbn Kayyım küfür beldesinde olmayı da bu engellerden kabul etti. İbn Hazm der ki: "Dinin emirleri kendisine ulaşmayan kimse mazurdur, kınama yapılmaz. Çünkü Cafer bin Ebi Talib ve arkadaşları Habeşistan'da Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)* Medine'de idi. Ama Kur'an nazil olmaya yasalar konmaya devam ediyordu. Bunlar Medine'den Habeşistan'a ulaşım olmadığı için Cafer *(radıyallâhu anhu)* ve arkadaşlarına ulaşmıyordu. Bu şekilde orada altı sene kaldılar. Haram işleyip farzları terk ettikleri oldu. Buna rağmen bu durum onların dinine hiçbir şekilde zarar vermedi."

80. *Fetâvâ*, 14/477
81. *Fetâvâ*, 28/501
82. *Fetâvâ*, 2/78

@islamikitaplarpdf

İbn Hazm yine der ki: "Söylediğimiz şey Haricilerden Peygamberimiz *(sallallâhu aleyhi ve sellem)* gönderildiği zaman dünyanın hangi köşesinde olursa olsun herkesin iman etmesi, yasaları bilmesi gerekir, eğer (bilip iman etmeden) ölürlerse kafir olarak ölürler diyen kimselerin bu sözünü batıl kılar. Bunu Allah'ın şu ayetleri de batıl eder: **"Allah her şahsı ancak gücü ölçüsünde mükellef kılar. Herkesin kazandığı kendinedir."** *(Bakara, 286)* Gaybı bilmeye hiç kimsenin gücü yetmez."[83]

@islamikitaphanepdf

83. *Fasl*, 4/61

KAPALI MESELELERDE HÜCCET İKÂMESİNE ENGEL OLAN MANİLER

Kur'an-ı Kerim'de: **"Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de iman ettiler... Allah her şahsı ancak kendi gücünün nisbetinde mükellef kılar. Herkesin kazandığı (hayır) kendisine, yapacağı şer de kendisinedir. Rabbimiz unutursak ya da hataya düşersek bizi sorumlu tutma"** *(Bakara, 285-286)*

İbn Abbas *(radıyallâhu anhumâ)*'dan merfu olarak: Peygamber Efendimiz buyurdu ki: *"Allah ümmetimden hata ve unutmadan dolayı olan sorumluluğu kaldırdı."* *(İbn Hıbban ve Hakim sahih saydı.)*

Amr b. As *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak Peygamber Efendimiz buyurdu ki: *"Bir hakim içtihat eder, hüküm verir hükmünde isabet ederse ona iki ecir vardır. Eğer içtihat edip hüküm verir hükmünde hata ederse ona bir ecir vardır."* *(Muttefekun Aleyh)*

İbn Teymiyye der ki: "Ehli Sünnet, Kitap Sünnet ve icmânın ortaya koydukları şeyi söylerler ki o da bir mü'min iyiliklerine karşılık Allah'ın vaadini fazlını ve sevabını hak eder, kötülüklerine karşılık da cezayı hak eder."[84]

Abdullatif'in oğulları Abdullah ve İbrahim ile İbn Sehman derler ki: "Belli bir kimsenin tekfir edilmesi malum bir meseledir. Küfür ifade eden bir söz söylediğinde bu sözü söyleyen kişi kafir olur denir. Ancak belli muayyen bir kimse bunu söylese ona terk edenin tekfir edildiği bir delil gelmedikçe tekfir edilmez. İşte bu heva ehlinin söylediği kader, irca gibi bazı insanlara delilleri mübhem olan meselelerdir. Onların kitap ve mütevatir sünneti reddeder bazı ifadeleri küfür içerir. Bazı nasları reddetmeyi içeren sözler küfür olur. Ancak cehalet ihtimali ve nasa karşı konuştuğunu bilmediği ve buna

84. *Fetâvâ*, 11/16

delalet eden bir maninin bulunma ihtimalinden dolayı bunu söyleyenin küfrüne hükmedilmez. Çünkü şeriat ancak ulaştıktan sonra bağlayıcı olur. İbn Teymiyye bunu kitaplarının birçok yerinde zikretti." *(Durer 10/432-433, Bunu babaları Abdullatif'ten de naklettiler. Minhac 101'de olduğu gibi)*

Hücceti anlayamamak ve inat etmemekte bu manilerdendir. Ebû Butayn *Durer*'de (10/368) der ki: "Takıyyuddin'in "Bir kimseyi tekfir edip öldürmek o kişiye hüccetin ulaşıp ulaşmamasına bağlıdır" sözü bu iki şeyin -ki o da tekfir ve katldir- mutlak anlamda hüccetin anlaşılmasına bağlı olmadığına bilakis ona ulaşmış olmasına bağlı olduğuna delalet eder. Çünkü onu anlamak ayrı bir şey, onun ulaşmış olması farklı bir şeydir. Eğer bu hüküm hüccetin (delilin) anlaşılmasına bağlı olsaydı özellikle inadından dolayı inkar edenin dışında hiç kimseyi tekfir etmez, öldürmezdik, bu da bunun batıl olduğunu açıklar. Bilakis Şeyhin son sözü insanların çoğu için muğlak olan konularda delilin anlaşılmasına itibar ettiğine delalet eder. Allah'ın bazı sıfatlarını bilmemesi gibi durumlar tevhîdve risaletle çelişmez.

Ama tevhid, iman ve risaletle çelişen konulara gelince Rahmetullahu aleyhin Müslümanlardan birçoğunun küfrünü, tevbe ettirilmelerinden sonra öldürülmelerini birçok konuda açıklamıştır."

Mecid'de şöyle der: Doğru olan o ki çağıran davetçiyi tekfir ettiğimiz her bidatı taklit eden mukallidin fıskına hükmediyoruz. Tıpkı Kur'an'ın mahluk olduğunu, Allah'ın ilminin mahluk olduğunu, isimlerinin mahluk olduğunu veya Allah'ın ahirette görülemeyeceğini söyleyen ya da dini açıdan sahabeye hakaret eden veya imanın sadece inanmaktan ibaret olduğunu iddia eden kimse ve benzeri gibi: Kim ki bu çağırdığı bidatlerden birisinde alim olur o konuda münazarada bulunursa onun küfrüne hükmedilir. Ahmed bin Hanbel bu konuda birçok yerde nas getirdi.

Ebû Butayn *Durer* ve *İntisar*'da bu iki söz arasındaki ihtilafı zikreder.

Sahih olan ise iki ifade arasındaki iki zaman farkını dikkate alarak cem etmektir. İbn Teymiye kendi döneminde risalesinin doksanlı sayfalarında baş tarafta bazı bid'at ve heva ehlinden alimlerle tartışırken onların inatçılıklarını anladı ve sesini yükselterek onlara: "Ey zındıklar, ey kafirler, ey mürtedler" diye hitap etti. *(Keşfu'ş-Şubheteyn, s. 32)* *er-Red ala Bekrî*'de onların bazı alim ve kadılarına "Siz bana göre cahil kimselersiniz tekfir edilmezsiniz" gibi şeyler söyledi. İnatçı kimse iki kısımdır. 1- Açık (zahiren) inatçı olan 2- İnatçıya benzer ki şüphesi köklü değildir. Bu konu ele almaya değmez.

@islamikitaphanepdf

MÜSLÜMANLAR ARASINDA YAŞAYAN KİMSE İÇİN ZÂHİRÎ MESELELERDE HÜCCET İKÂME ETMEK

Kur'an-ı Kerim'de: **"Eğer bilmiyorsanız Kur'an ehline sorun"** *(Nahl, 43)* buyrulur.

Ebu Musa *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak Peygamber Efendimiz buyurdu ki: *"Allah katından getirdiğim hidayet ve ilmin örneği toprağa düşen yağmura benzer (bu yağmur bir kısım toprağa düşer ki) kumluk ovadır, ne suyu tutar ne de bitki bitirir. İşte bu buna başını kaldırıp bakmayan ve benim Allah katından getirdiğim hidayeti kabul etmeyen kişilerin misalidir."* *(Muttefekun Aleyh)*

Umde Şerhi'nde (s. 51) İbn Teymiyye namazın vücubiyetini cehaletle inkar eden kimseyle ilgili olarak: "Bu kişi, yeni Müslüman olmuş ya da sahrada yaşamış meseleyi işitmemiş bilmeyen bir kimse olduğu düşünülen kimse konumundadır. Eğer inadından dolayı (inkar ederse) kafir olur, diye tarif edilir. Bu esas İslâm'ın beş temeli ve üzerinde icmâ olan bütün hükümlerde bu şekilde sürekli olarak kıyasidir. İslâm diyarında yaşayan kimseye gelince onun bilmiyorum demesi kabul edilemez" demektedir.

Zekat kitabında *Muğni*'nin yazarı zekatın vücubiyetini inkar eden kimseyi anlatırken: "Eğer İslâm ülkesinde ilim ehli arasında yaşayan bir Müslüman ise o mürteddir, ona mürted hükümleri icra edilir" der.

İbn Ebu Ömer *Şerhul Kebir*'de namazı inkar edenle ilgili olarak: Şehirlerde Müslümanlar arasında yaşayanlar gibi, bunu bilen kimselerden ise onun cahillik iddiası kabul edilmez, küfrüne hükmedilir. Çünkü vücubiyet delilleri acıkır, malumdur" demektedir.

SEKİZİNCİ KISIM:

BİR ŞEYİN KENDİSİ İLE ÇEŞİDİ ARASINDAKİ, SÖYLENENLE SÖYLEYEN ARASINDAKİ, EYLEMLE EYLEMCİ ARASINDAKİ AYIRIM BÜTÜN MESELE VE BABLARDA GENEL MİDİR YOKSA DİĞER KONULAR OLMADAN BELLİ BİR KONU YA DA BABA MI MAHSUSTUR?

@islamikitapane.pdf

Muntefik oğullarının heyetinin hadisinde: "Müşrik bir Kureyşli veya Amirli birisinin kabrine uğradığında: "Beni sana Muhammed gönderdi. Hadi şimdi karnınızın üstünde ateşe sürüklendiğiniz kötü duruma da sevinin de" denilmektedir. Bu hadisi şerifi Abdullah b. Ahmed, İbn Ebu Asım ve İbn Kayyım *Zâdul Meâd*'de zikrettiği bir grup, ki İbn Kayyım "bu büyük bir hadistir, Ehli Sünnet bunu rivayet etti ve kabul ettiler" demektedir. Hakim de rivayet edip sahih kabul etti.

Enes *(radıyallâhu anhu)*'dan Müslim rivayet etti ki: "Bir adam baban nerede ya Rasul Allah! dedi: *"Ateşte"* buyurdu. Arkasını döndüğünde Rasûlullah onu çağırdı ve *"baban da ateşte"* buyurdu.

Ber'a *(radıyallâhu anhu)*'dan: "Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)* kendisine bir sancak verip *"babasının hanımını nikahlayan adamın boynunu vur, malını al"* diye gönderdi." Ebu Davud, Nesai, Darimi, Beyhaki, İbn Carud *Sahih*'inde rivayet etti. Sire'de de Ebubekir zamanındaki mürtedlerin kıssası anlatıldı.

Muhammed bin Abdulvahhab risalesinde selefin tekfir ettiği kimseleri zikrettikten sonra: "*el-İknâ* ve şerhinde (yani Mansur Buhûtî) irtidat konusunda mevcut bulunan birçok sınıfı nasıl zikrettikleri sözlerini hatırlıyorum. Sonra Mansur der ki: Bu fırkalarda musibetler umumileşti. Tevhîd ehlinden birçoğunu ifsad ettiler, Allah'tan af ve afiyet diliyorum." Bu tamamen onun lafzıdır. Daha sonra onlardan birinin öldürülmesi ve malının hükmünü zikretti. Sahabeden hiç kimsede Mansur zamanına kadar bunların bizzat kendileri değil ama sınıfları tekfir edilir dedi mi?" *(Durer, 10/69)* Zikrettiği taifeler ise ittihat ve hulul ehli (Allah'ın bir yaratığa hulul ettiğini

düşünenler) sofilerin aşırıları, Rafıza, Karamita ve Batıniyedir" şeklinde açıklama yapmıştır.

Ebû Butayn *Durer*'de (10/401-402): "Muayyen kimsenin tekfiriyle ilgili olarak ayet ve hadislerin zahiri, ulemanın çoğunun ifadeleri Allah'a şirk koşup onunla birlikte başkasına ibadet eden insanların küfrüne delalet ettiğini söyleriz. Deliller muayyen kimseyle diğerlerini ayırmamıştır. Allahu Teala: **"Muhakkak ki Allah kendisine şirk koşulmasını bağışlamaz."** *(Nisa, 16-48)*

"Bulduğunuz yerde müşrikleri öldürünüz." *(Tevbe, 5)* buyurmaktadır. Bu müşriklerin her biri hakkında umumi bir ifadedir" demektedir.

Yine *Durer*'de (10/402): "Ulemâ der ki: Kim İslâm'dan irtidat ederse tevbe ettirilmesinden sonra öldürülür. Tevbe etmesine hükmetmeden önce onun mürted olduğuna hükmedilmektedir. Tevbe ettirme hükmü mürted hükmü verildikten sonradır. Tevbe ettirmek ancak muayyen kimse için olur. Bu konuda beş temel ibadetten birisinin vücubiyetini inkar eden veya içki, domuz ve benzeri haramlardan birisini helal sayan ya da şüpheye düşenin ve benzerleri eğer biliyorsa hükümleri tekfir edilmeleridir. Bunu şirk ve benzeri içinde söylemediler. Bilakis mezkur kişinin küfrünün mutlak olarak ifade edip cahilleri kayıtlandırmadılar. Tevbe ettirme durumunun muayyen bir kimse için olduğunu zikrettiğimiz gibi muayyen ile diğerlerinin durumunu ayırt etmediler" şeklinde açıklamıştır.

Abdullatif'in iki oğlu Abdullah ve İbrahim ile İbn Sehman derler ki: "Muayyen kimsenin tekfir edilmesi malum bir meseledir. Küfür ifade eden bir söz söylendiğinde bu sözü söyleyen kişi kafir olur denir. Ancak bunu muayyen bir kişi söylerse kendisinin tekfir edileceğine dair bir hüccet gelmedikçe tekfir edilmez. İşte bu heva ehlinin söylediği kader, irca gibi bazı, insanlara delilleri kapalı (muğlak) olan meselelerdir. Onların, kitabı ve mütevatir sünneti reddeden

bazı ifadeleri küfür içerir. Bazı nasları reddetmeyi içeren söz küfür olur. Ancak cehalet ihtimali ve nassa karşı konuştuğunu bilmediği veya buna delalet eden bir maninin bulunmama ihtimalinden dolayı bunu söyleyenin küfrüne hükmedilmez. Çünkü yasalar (Şeriatlar) ancak tebliğden sonra başlayıcı olur. İbn Teymiyye bunu kitaplarının birçok yerinde zikretmiştir."[85]

"Tekfîru'l Muayyen" adlı risalenin ilk sayfalarında İshak büyük şirk konusunda, sözle söyleyeni, fiille failin arasını ayırmanın bid'at olduğunu zikretti. Ve "gerçekte müşrik olanı ancak umumi olarak tekfir ederler ve kendileri bundan uzak dururlar, kaçınırlar. Sonra onların bidatları yavaş yavaş mesafe kat edip nihayet bu hususi kardeşler için revaçta yer aldı."

85. *Durer*, 10/432-433

@islamikitaphanepdf

ZÂHİRÎ MESELELERDE ZÂHİR VE BÂTIN GEREKLİLİĞİ

"Allah'a ve ahiret gününe inanan bir toplumun Allah'a ve Rasulü'ne düşman olanlarla dostluk ettiğini göremezsin." *(Mücadele, 22)*

"Eğer onlar Allah'a Peygambere ve ona indirilene iman etmiş olsalardı onları (müşrikleri) dost edinmezlerdi." *(Maide, 8)*

"Ahirete inanmayanlar meleklere dişilerin adlarını takıyorlar." *(Necm, 27)*

"Allah'ın ayetlerine inanmayanlar var ya, onların kalpleri inkarcı kendileri de böbürlenen kimselerdir." *(Nahl, 22)*

Numan *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak Peygamber Efendimiz buyurdu ki: *"Vücutta bir et parçası vardır ki o ıslak olduğu zaman bütün ceset ıslak olur."* *(Muttafekun aleyh)*

Namaza söz atıp namaz kılmıyoruz, içki haram biz içiyoruz, anne ile nikahlanmak haram biz yapıyoruz diyen kimsenin durumu Nafi'ye soruldu. Nafi de "kim bunları yaparsa kafirdir" dedi.

İbn Teymiyye *"Ameller niyetlere göredir"* hadisinin şerhini yaparken "Zâhir ve bâtın birbiri için gereklidir. Zâhir, bâtın doğru olursa müstakim olur. Batın istikamet üzere ise zahirin de istikamet üzere olması gerekir." demiştir.[86]

Yine Sârim'de (s. 512) de: "Hakaret kişi ister haram olduğunu bilerek ve inanarak, ister helal görerek, ister farkında olmadan hakaret etsin, Allah ve Rasûlü'ne hakaret eden kişi zâhiren ve bâtınen kafir olur" demektedir.

86. *Fetâvâ*, 18/272-273

@islamikitaphanepdf

İbn Nuceym el-Hanefî der ki: "Kim ciddiyetsiz bir şekilde oynayarak küfür söz söylerse bütün herkese göre kafir olur. Onun inancına itibar edilmez."[87]

Muhammed bin Abdulvahhab'ın oğullarından Abdullah ve Hüseyin: "Şirk ehlinden olup da bu davet kendisine ulaşmadan ölen kimse, eğer şirk koştuğu belli ve onu kendisine din olarak kabul etmiş, bu halde de ölmüşse küfür üzere ölmüştür. Ona dua edilmez, adına kurban kesilmez, sadaka verilmez. Hakikatte işi Allah'a kalmıştır. Eğer hayatta iken kafir olduğuna dair deliller varsa o da bu hususta inat etmişse zâhiren ve bâtınen kafir olduğuna hükmedilir. Ama onun hakkında bir delil yoksa işi Allah'a havale edilir. Hakaret edip lanetlenmesi caiz değildir"[88] demektedir.

Nitekim Kur'an-ı Kerim'de: **"Kim iman ettikten sonra Allah'ı inkar ederse kalbi imanla dolu olduğu halde (inkara) zorlanan başka... (İşte Allah'ın gazabı bunlaradır)"** *(Nahl, 106)*

Müslim'in Enes *(radıyallâhu anhu)*'dan rivayet ettiği çok aşırı sevilmesinden dolayı hata yapan adamın kıssasıyla ilgili olarak İbn Teymiyye: "Dil kalbin kastettiğinin dışında bir şey söyledi. Tıpkı Allah'a dua eden kimsenin aşırı sevincinden dolayı şaşırıp "Ey Allah'ım sen benim kulumsun" demesi gibi.[89]

87. *Bahru'r Râik*, 5/134

88. *Durer*, 10/142

89. *Telhîsu'r-Red alâ Bekrî*, s. 244

CEHALET SEBEBİYLE ŞİRKE BULAŞAN ŞU ÜÇ KİŞİYE KÜFÜR VEYA ŞİRK İSMİ İSNAD EDİLEBİLİR Mİ?

Bu üç kişi yeni İslâm'a girmiş kişi, uzak sahrada doğup yaşayan kimse ve küfür beldesinde doğup yaşayan kimsedir. Şirk anlamındaki küfür ve şirk kavramları onlara isnad olunur. Ancak azabı, öldürmeyi ve savaşılmayı gerektirecek bir küfür değildir. Geçen konularda olduğu gibi onlara delil getirilinceye kadar azap olunup cezalandırılmazlar.

Nitekim Kur'an-ı Kerim'de: **"Allah'a ortak koşanlar için af dilemek ne Peygambere yaraşır ne de inananlara."** *(Tevbe, 13)*

"Biz bir peygamber göndermedikçe (kimseye) azap edecek değiliz." *(İsra, 15)*

Uzak sahrada ya da küfür diyarında veya yine İslâm döneminde yaşayan kimse ile ilgili olarak İbn Teymiyye'nin ve İbn Hazm'ın icmâ nakilleri geçmiştir.

61-GEÇMİŞİNDE HİÇ İSLÂM'A GİRMEMİŞ BİR MÜŞRİK ASLÎ KAFİR HÜKMÜNDE MİDİR, MÜRTED HÜKMÜNDE MİDİR?

"Ayet-i Kerim'de Nuh *(aleyhisselâm)* duasında: **"Çünkü sen onları bırakırsan kullarını saptırırlar, yalnız, ahlaksız, nankör (insanlar) doğururlar (yetiştirirler)"** *(Nuh, 27)* demektedir.

Yine Kur'an-ı Kerim'de: **"Kötü olandan ise faydasız bitkiden başka bir şey çıkmaz"** *(Araf, 58)* buyurulur.

Ebu Hureyre *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak rivayet edildi ki: Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu: *"Her çocuk (İslâm) fıtratı üzere doğar. Anne-babası onu yahudi, Hristiyan ya da Mecusi yaparlar."* *(Muttefekun Aleyh. Müslim "müşrik yapar" lafzını ilave yaparak rivayet etmiştir.)*

Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'e müşriklerin çocuklarının durumu soruldu. O da: *"Onlardandır"* buyurdu. *(Muttefekun Aleyh. Sa'b (radıyallâhu anhu)'dan)*

Ulemâ mürtedin önce Müslüman olup sonra İslâm'dan irtidat eden kişi olduğu hususunda icmâ etmiştir.

@islamikitaphanepdf

DOKUZUNCU KISIM:

USÛL (TEMEL ESASLAR)

@islamikitaphanepdf

TEMEL ESASLAR

"Peygamber rabbi tarafından indirilene iman etti, müminler de (iman ettiler)... Rabbimiz, unutursak veya hataya düşersek bizi sorumlu tutma." *(Bakara, 285-286)*

İbn Abbas *(radıyallâhu anhumâ)*'dan rivayet edildi ki Peygamber Efendimiz: *"Allah ümmetimden hata ve unutarak yaptıkları hataların sorumluluğunu kaldırdı"* buyurdu. *(İbn Hıbban ve Hakim sahih saydı.)*

Amr b. As *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak Peygamber Efendimiz buyurdu ki: *"Bir hakim ictihad eder, hüküm verir hükmünde isabet ederse ona iki ecir vardır. Eğer ictihad edip hüküm verir hükmünde hata ederse ona bir ecir vardır."* *(Muttefekun Aleyh)*

İbn Teymiyye "haberî ve ilmî meselelerin iki çeşidinde ictihad hususunda bağışlanan hata tıpkı ayetin ya da hadisin delaletinden dolayı bir şeyin subutiyetine inanan kişinin (hatası) gibidir" dedi ve buna örnekler verdi. Kıyamet günü rabbimizi görecek miyiz diyen sahabe örneğinde onlar ya da bu hadisi şerif kendilerine ulaşmadığı için bunu bilmiyorlardı ya da söylenenlerin yalan, yanlış olduğunu zannediyorlardı.

Mücahid Ebu Salih gibi bazı selefin Allah'ın **"Rablerine bakacaklar"** *(Kıyame, 23)* ayetini Rablerinin sevabını bekleyecekler şeklinde anlayışı gibi.

Şüreyh'in de inandığı gibi Allah taaccub etmez diye inanan kimsenin örneği. Çünkü taaccub bir şeyin sebebini bilmeyen kimse için

olur. Oysa ki Allah bundan münezzehtir.

Ya da Ömer *(radıyallâhu anhu)*'ın Hişam b.Hakem'in getirdiği ayetleri inkar etmesi misali, kendisine henüz sabit olamadığı için ayetlerin bir kısmının Kur'an'dan olduğuna inanmayan kimse gibi...

Veya Allah bunu seviyor, razı oluyor ve onu emrediyor anlamına geldiğine inandıkları için Allah masiyeti diler, mantığını hem halef hem selef alimlerinin inkar etmesi gibi...

Yine Tayr Hadisinin doğruluğundan dolayı sahabenin en efdalinin Ali *(radıyallâhu anhu)* olduğuna inanmak ya da **"Hiç kimse kimsenin yükünü sırtlanmaz"** *(Enam, 164)* ayetinin delaletinden dolayı hayattaki kimsenin ağlaması nedeniyle ölü kimsenin azap göreceğine inanmayan kimse gibi tıpkı halef ve seleften de ulemânın böyle inandığı gibi.

Ya da düşman için araştıran münafıkların bir kısmına kızan kimsenin münafık olduğuna inanmak; tıpkı Ömer *(radıyallâhu anhu)*'yla Useyd b. Hudeyra arasında olduğu gibi.[90]

Ebû Butayn İbn Teymiyye'den *Durer*'de (s. 10/68) naklettikten sonra şöyle der: "Rahmetullahi Aleyhin sözü insanların çoğu açısından mübhem kalan konularda delilin anlaşılmasına itibar ettiğine delalet eder. Ve bunda Tevhîd ve Risalet açısından bir çelişki de yoktur. Tıpkı Allah'ın bazı sıfatlarıyla ilgili var olan cehalet gibi..."

Abdullatif'in oğulları Abdullah, İbrahim ile İbn Sehman şöyle derler: "Belli (muayyen) bir kimsenin tekfir edilmesi malum bir meseledir. Küfür ifade eden bir söz söylediğinde bu sözü söyleyen kişi kafir olur denir. Ancak (bazen) muayyen kişi bunu söylese, terk edildiğinde tekfir edileceğine dair bir delil kendisine gelmedikçe tekfir edilmez. İşte bu, heva ehlinin söylediği kader, irca gibi bazı insanlara delilleri kapalı olan (muğlak) meselelerdir. Onların, kitap

90. *Fetâvâ*, 20/33-34

ve mütevatir sünneti reddeden bazı ifadeleri küfür içerir. Bazı nasları reddetmeyi içeren söz küfür olur. Ancak cehaleti ihtimali ve nassa karşı konuştuğunu bilmediği ya da buna delalet eden bir maninin bulunma ihtimalinden dolayı bunu söyleyenin küfrüne hükmedilmez. Çünkü yasalar ancak ulaştıktan sonra kişi için bağlayıcı olur. İbn Teymiyye bunu kitaplarının birçok yerlerinde zikretti."[91]

Abdullatif de şöyle der: "İbn Teymiyye der ki: Dinin esaslarıyla ilgili olarak bir kimseye hüccet ulaşır, o da inadında ısrar ederse icmâ ile tekfir edilir. Kendisine hüccet gelmemiş, delil ulaşmamış kimse hakkında da kesinlikle tavakkuf yapılır."[92]

Yine el-Minhâc'da (s. 98): "Hariciler, Rafiziler gibi heva ve görüşüne muhalif olduğundan dolayı Müslümanları tekfir eden ya da aslı veya fer'i içtihadi meselelerde hata yapan kimseyi tekfir eden kişi ve benzerleri bid'atçıdır, sapıktır, hidayet önderleri ve din büyüklerinin görüşlerine muhaliftir."

91. *Durer*, 10/432-433

92. *el-Minhâc*, 2/290

ALLAH'IN BAZI İSİM VE SIFATLARINI BİLMEYEN KİŞİ

Ebu Hureyre *(radıyallâhu anhu)*'dan ailesine "ben öldükten sonra cesedimi yakın" diyen adamın (kıssası) müttefekun aleyh olarak rivayet edildi. İbn Abdil Berr bu hadisin yorumunda: "Kendisi bazı sıfatlar konusunda bilgi eksikliği içerisindeydi. Bazı sıfatları bilmeyip diğerlerine iman etmekle kişi kafir olmaz. Çünkü küfür cehaletten değil inattan kaynaklanmaktadır. Bu mütekaddimin alimlerinin ve sonra gelen alimlerden onların yolunu takip edenlerin sözüdür, ifadesidir."[93]

Bazı sahabeler deyip isimlerini saydı. Kaderi anlamak isteyerek Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'e sordular. Bu sorulardan dolayı da kafir olmadılar. Eğer bunu bilmemek caiz olmasaydı şehadetle birlikte Allah Rasulü sahabeye onu da öğretirdi: İslâm'a girdiklerinde onlar onu da öğrenirlerdi. *(Temhid, 18/46-47 özetle)*

İbn Teymiyye: "Kelam ehlinden bir grubun şu sözünün de: "Şüphe yok ki akılla sabit olan sıfatlar ikrar edilmesi gerekenler işte onlardır. İşitmeyle sabit olanın aksine bunu terk eden kafir olur" sıfatları bazen nefyediyorlar bazen tevil ediyorlar, bazen havale ediyorlar, bazen ispat ediyorlar fakat iman ve küfrü akli sıfatlarla bağlantılı olarak kabul ediyorlar. Oysa ki selef ve ümmetin önderlerinden rivayet edilen hiçbir şey yoktur. (yani bunun aslı yoktur). Çünkü iman ve küfür tamamen risaletle sabit olan hükümlerdendir. Mümin, kafir salt aklî delaletiyle değil şer'î delillerle ayırt edilir."[94] demektedir.

93. *Temhid*, 18/42

94. *Fetâvâ*, 3/328

Ebû Butayn İbn Teymiye'den naklinde *Durer*'de (10/368) dedi ki: "Rahmetullahi Aleyhin sözü insanların çoğu açısından mübhem kalan konularda hüccetin anlaşılmasına itibar ettiğine delalet eder. Ve bunda Tevhîd ve Risalet açısından bir çelişki de yoktur. Tıpkı bazı sıfatlar konusunda var olan cehalet gibi."

@islamikitaphanesi

ŞİRK VE İNKARI TERK EDEREK TEVHİD VE VAHDANİYETE SARILMIŞ BİD'AT EHLİ KAPALI KONULARDA YALANLAYIP İNATLAŞMIYORLARSA TEKFİR EDİLMEZ

Bakara suresinin sonu bu konuyla ilgilidir. Buhârî Hımar lakaplı Abdullah'ın kıssasında Ömer *(radıyallâhu anhu)*'dan rivayet etti ki: İçki içmesinden dolayı sopa vurulduğunda, topluluktan birisi: "Allah lanet etsin" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*: *"Onu lanetlemeyin. Allah'a yemin ederim ki onun hakkında Allah ve Rasulünü sevmesinden başka bir şey bilmiyorum"* buyurdu.

Selef, mürcie fıkıhçıların tekfir edilemeyeceğinde icmâ ettiler. Ali *(radıyallâhu anhu)* döneminde Haricilerin de tekfir edilemeyeceğine icmâ ettiler.

Selef, Allah'ın ilmini inkar eden Kaderiye ve Cehmiye'den olan inkarcı, ittihad ve hulul ehlinin tekfir edilmesinde ise icmâ ettiler.

Abdullatif *Minhâcu't-Te'sis*'de (s. 217) İbn Teymiyye'nin heva ve bid'at ehlinin tekfiri meselesinde kaidesini anlatıp onlar hakkında detaya indikten sonra: "İşte böylece İbn Teymiyye'nin muradı açığa çıktı. Bu kaide özel bir taife içindir. Cehmiye dahil değildir. Aynı şekilde müşrikler, Ehli Kitab da bu kurala dahildirler. O hata eden kimsenin genel iman esaslarında onlardan farklı olduğu için onlara ilhakını kabul etmedi, menetti. Eğer imanın esasları kendisinde varsa, büyük şirke bulaşmamışsa bizim görüşümüz budur. Her ne kadar bir çeşit bidata bulaşmış olsa da onu tekfir etmeyiz, İslâmdan

çıkarmayız. Bu açıklama ilerde teşbih konusunda faydalı olacaktır ki Şeyhul İslâm hata yapanı ve içtihad eden kişiyi tekfir etmemektedir ki bu mahsus meselelerdedir." demektedir.

Kadı Iyaz *Şifa*'da: "Kadı Ebu Bekir'den nakille; vad, vaiz(ceza), Allah'ı görme, mahluk, fiillerin yaratılışı araz (özleri) kalması, çoğalması ve benzeri ince meselelerdendir. Tevil edenleri tekfiri engellemek en doğru olandır. Çünkü bunlardan birisini bilmemek, Allah'ı bilmemek değildir. Müslümanlar da bunlardan birini bilmeyeni tekfir etmekte icma etmemişlerdir.

İbn Teymiyye bazı bid'atçılardan bahsederken: doğru yol üzere olan ilim ehlinden alimlerin bazıları kabul edilemez bir hataya düşerlerse asıl olan Allah ve Rasulüne imanı sabitse içtihad ederek düştüğü hatası bağışlanır.[95]

Her bid'atçıyı tekfir edenler hakkında ise: "Şüphesiz ki Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'e tabi olmayı kasdederek tevil yapan kişi içtihad edip hata yaptığında tekfir edilmez, fasık denmez. Ameli konularda (bu görüş) meşhurdur. Akaid meselelerine gelince insanların çoğu bu konuda hata edenleri tekfir ettiler. Ama ne sahabeden ne tabiinden ne de Müslümanların önde gelenlerinden birinden bu görüş duyulmamış, işitilmemiştir. Aslında bu söz bid'at ehlinin ifadesidir."[96]

İbn Hacer, Fethul Bari 1/ Kitabul İman'da *"insanlarla savaşmakla emrolundum"* hadisinden sonra der ki: "Bu hadisten şeriata bağlı tevhidi kabul eden bid'at ehlinin tekfir edilemeyeceği çıkarımı yapılabilir."

Mübhem meselelerde engeller konusu geçmişti.

95. *Safadiye*, 1/265

96. *Minhâcu's-Sünne*, 3/60

DEĞERLENDİRMECİLERE GÖRE KÜÇÜK HATA VE İYİLİKLERDE İSİM VE HÜKÜMLER İLHAK EDİLİR Mİ? NE İSNAD EDİLİR?

Kur'an-ı Kerim'de: **"Peygamber Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de iman ettiler... Rabbımız unutursak ya da hataya düşersek bizi sorumlu tutma."** *(Bakara, 285-286)*

"Onlara (Yahudilere) kendisine ayetler verdiğimiz ve fakat onlardan sıyrılıp çıkan, o yüzden de şeytanın takibine uğrayan ve sonunda azgınlardan olan kimsenin haberini oku. Dileseydik elbette onu bu ayetler sayesinde yükseltirdik. Fakat o , dünyaya saplandı ve hevesinin peşine düştü." *(Araf, 175-176)*

"Sınırı aşmayın, Allah sınırı aşanları sevmez." *(Maide, 87)*

"Onlar bir ümmetti, gelip geçti. Onların kazandıkları kendilerinin, sizin kazandıklarınız sizin içindir. Siz onların yaptıklarından sorguya çekilmezsiniz." *(Bakara, 134)*

"Firavun : Öyle ise, önceki milletlerin hali ne olacak? Dedi. Musa: Onlar hakkındaki bilgi, Rabbimin yanında bir kitapta bulunur. Rabbim ne yanılır ne de unutur, dedi." *(Taha, 51-52)*

Sevban *(radıyallâhu anhu)*'dan merfu olarak rivayet edildi ki: Peygamber Efendimiz *"Ümmetimi saptıracak önderlerin gelmesinden korkuyorum"* buyurdu *(Ebu Davud, Tirmizi, Ahmed, İbn Hıbban ve Hakim sahih saydı.)*

@islamikitaphanepdf

İbn Teymiyye: "Tartışmalı konularda hiç kimse için müçtehidler tekfir edilir diye iddiası olmadı. İçtihadi olarak basit ve küçük şeylerin helal sayma meselesini zikretti." der.[97] Yine "Kitap ve sünnete muhalefet eden kimse ya kafir olur, ya fasık olur yada asi olur ki Mümin Müçtehid olup da hata eden kişi hariç. Çünkü o, içtihadına karşılık sevap alır. Ama kitap sünnetle sabit olan bir hüccete aykırı davranırsa o zaman ya idam edilir ya da başka bir şekilde hak ettiği cezaya çarptırılır."[98] demektedir.

Abdullah b. Ebi Serah'ın kıssası vardır ki o Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'in vahiy katibiydi. *(Sarım 109'da kıssa geniş olarak ele alınmıştır.)*

Yine Rical bin Antuve el-Hanefi'nin kıssası vardır ki Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'e gelip Kur'an okumuştur. Daha sonra Müseyleme'nin Peygamber olduğu ve Rasûlullah'ın onu peygamberliğine ortak ettiğine dair yalancı şahitlik yapmıştır.

Hatıb ve Kudame bin Maz'un'un Ömer *(radıyallâhu anhu)* ve sahabe ile olan kıssası, Mürcie'nin fakihlerini gören selef ulemasının onlara karşı tutumu, Şafii'nin Hafs el-Ferd'le kıssası, lafız meselesinde Ahmet b. Hanbel'in İbn Ebi Davud ve Hüseyin el-Kerbisi ile olan kıssası, Zehebi onunla ilgili olarak ilim hamilerinden olduğunu söyler ve Tedlis ile ilgili bab ayırmıştır. *(Siyer A'lâmı'n Nübela, 11/289)* Hadis ehlinden fitneye cevap verenler, İbn Teymiye'nin Razi, Ebu Mu'şer Belhi ve Bekri, Busiri, Sarsari ve İbn Numan ile kıssaları. *(Minhac sh. 208-209-110-233 de olduğu gibi)* ve Bekri'ye reddiye verdiği ve doksanlı yılların ilk zamanlarında olduğu gibi kendi zamanındaki önemli kimselerle olan kıssası, İbn Kayyım ile İbn Mufid *(Mufidil Mustefid kitabında olduğu gibi)* kıssası, Muhammed b. Abdulvahhab'ın Davud b. Cercis İbn Mansur-Abdullah b. Muhammed'in ölmüş olan Kuburiye ulemasından sorulduğu gibi zamanının ulemasıyla olan kıssaları yer almaktadır. *(Keşful Mın el ılbas, sh. 79-80-81)*

97. *Fetâvâ*, 12/494-495

98. *Fetâvâ*, 1/113

ONUNCU KISIM:

ŞERİAT (YASALAR)

@islamikitaphanepdf

YASALAR (ŞERİAT) ANCAK DELİLİN (KİŞİYE) ULAŞMASINDAN SONRA BAĞLAYICI OLUR

Kur'an-ı Kerim'de: **"Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, mü'minlerde (iman ettiler) ... Ey Rabbimiz unutursak veya hataya düşersek, bizi sorumlu tutma."** *(Bakara, 285-286)* buyurulur.

İbn Abbas'dan merfu olarak Peygamber Efendimiz buyurdu ki: *"Allah ümmetimden hata ve unutma sonucunda doğan hataların sorumluluğunu kaldırdı, affetti"* *(İbn Hıbban ve Hakim sahih saydı)*

Amr b. As'dan merfu olarak Peygamber Efendimiz buyurdu ki: *"Bir hakim içtihat ederek hüküm verirse hükmünde isabet ederse iki ecir vardır. Eğer içtihat eder hata ederse bir ecir vardır."* *(Muttefekun Aleyh)*

Kadı Iyaz şöyle der: "Haramlığını öğrendikten sonra katl, içki içmek, zina etmek gibi Allah'ın haram kıldığı şeyleri helal sayan herkesin tekfir edileceği hususunda Müslümanlar icma etmişlerdir."

Yine Kudame b. Mazun ile Ömer ve sahabe arasında vuku bulan olayda böyledir.

Ömer *(radıyallâhu anhu)* döneminde zinanın haramlığını bilmeyen bir kadının- yabancı olduğundan dolayı mazur görüldü- kıssası vardır. *(Abdurrezzak'ın Musannef'inde had cezası ancak onu bilen kimseye uygulanır konusunda 7/403- Şam'da bir adamın diğer kıssası anlatılır.-Musannef, Abdurrezzak 7/403)*

@islamikitaphanepdf

Kendisine helal kılındıktan sonra karısının cariyesi ile zina eden adamın kıssası *(Musannef, 7/405)*

İbn Hazm şöyle der: "Kendisine dinin emirleri ulaşmayan kişi mazur görülür, kınanmaz. Nitekim Cafer b. Ebu Talip ve arkadaşları Habeşistan'da: Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)* Medine'den Habeşistan'a başlı başına bir yol olmadığından Cafer ve arkadaşlarına dinin emirleri ulaşmıyordu.

"Onlar bu şekilde altı sene kaldılar. Bazı haramları yaptıkları, farzları terk ettikleri halde bu onların dinine hiçbir şekilde zarar vermedi" *(Fasl 4/64)*

İbn Teymiyye *"Raf'ul Melam"* kitabında bu konuda seleften birçok olay nakleder. Şeriat (yasa) ancak risaletin ulaşmasından sonra bağlayıcı olacağına dair risaleleri vardır. Bu meselenin detaylarına *"Furu"* kitabının 1/387'de şeriatın ulaşmadan önce vacibi terk eden kimseler konusunda İbn Muflih'in zikrettiği detaylar ve verdiği örneklerde açıklamıştır.

@islamikitaphanepdf

ZARURET YA DA MASLAHAT ŞİRK VE KÜFRÜ MUBAH KILAR MI?

"Kim iman ettikten sonra Allah'ı inkar ederse-kalbi imanla dolu olduğu halde inkara zorlanan başka-... işte Allah'ın gazabı bunlaradır." *(Nahl, 106)*

"Fitne de adam öldürmekten daha büyük bir günahtır." *(Bakara, 217)*

"Fitne adam öldürmekten daha kötüdür." *(Bakara, 191)*

İbn Kesir bu ayetin tefsirinde: "Ebu Aliye, Mücahid, Said b. Cubeyir ikrime, Hasan, Katade, Dahlak, Rabi b.Enes dediler ki: Şirk adam öldürmekten daha şiddetli (günahtır)" demektedir.

İbn Sehman: "Fitneye gelince işte küfür o'dur. Eğer şehirli ile taşralı iki kişinin birbirini öldürünceye kadar dövüşmesi, yeryüzünde islam şeriatına aykırı olarak hüküm veren bir tağuta gidip (mahkemeleşmelerinden) daha hafiftir" der.

İbn Atik küfür hususunda zaruri durum ile zorlamayı birbirine kıyaslayan kimseye reddiye olarak der ki: Allah-u Teala **"Her kim bunlardan yemeye mecbur kalırsa başkasının hakkına saldırmadan ve haddi aşmadan bir miktar yemesinde günah yoktur."** *(Bakara, 173)* buyurmaktadır. Zararın giderilmesinden sonra zaruri olarak haram yiyene başkasının hakkına tecavüz etmemek ve haddi aşmama şartı koşmuştur. İki durum arasındaki fark gizli değil açıktır. Bu durumda zaruri durumdaki kimsenin ölü eti yemesinde ihtiyari olarak dinden çıkmasının cevazına delalet edecek bir şey var mı? Bu ancak kız kardeş ya da kızıyla evlenmeyi, zina korkusuyla ya da gücü yetmediğinden dolayı hür bir kimsenin cariye ile evlenmesinin mübahlığına kıyaslamaktan başka bir şey değildir. Bu benzetme "alışveriş ancak faiz gibidir" diyenlerin kıyasına ilave yapmıştır."

(Hidayetu't- Tarik, s. 151)

Alla-u Teala: **"De ki: Rabbim ancak açık ve gizli kötülükleri günahı ve haksız yere sınırı aşmayı, hakkında hiçbir delil indirmediği bir şeyi Allah'a ortak koşmanızı ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kılmıştır."** *(Araf, 33)*

"Her kim bunlardan yemeye mecbur kalırsa başkasının hakkına saldırmadan ve haddi aşmadan bir miktar yemesinde günah yoktur." *(Bakara, 173)* buyurmaktadır.

İbn Teymiye *Fetâvâ* 14/476'da: "Şüphe yok ki şirk koşmak, Allah adına bilmediği şeyler uydurmak, gizli ve açık fuhuş yapmak, zulüm yapmakta maslahat olacak bir şey yoktur." Muhakkak ki Allah için dinde ihlaslı olmak, adaletli olmak her halukarda ve her şeriatta mutlak olarak vaciptir."

Fetâvâ 14/477'de: "Hiçbir kimseye hiçbir şekilde mübah olmayan herkese haram olan şeyler fuhuş, zulüm, şirk ve Allah hakkında bilmeden konuşmaktır." Yine *Fetâvâ* 14/470-471'de: "Hiçbir şekilde ne zaruret durumunda ne zaruret dışında şeriatın kesin olarak haramlardan mübah görmediği şirk, fuhuş, Allah hakkında bilmeden konuşmak ve sırf zulüm gibi yasaklardır. Bu dört şey Kur'an-ı Kerim'de zikredilmiştir. **"De ki Rabbım ancak açık ve gizli kötülükleri, günahı ve haksız yere sınırı aşmayı, hakkında hiçbir delil indirmediği bir şeyi Allah'a ortak koşmanızı ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kılmıştır."** *(Araf, 33)* Bunlar bütün şeriatlarda haram kılınmıştır. Allah bütün peygamberleri, bunları haram kılmak için göndermiştir. Hiçbir şekilde bunlardan birisini asla mübah kılmamıştır. İşte bunun için bu ayet bir Mekki sürede indirilmiştir."

Fetâvâ 14/474'de: "Bir kimse kendisine haram olduğunu bildiği bir şeyi, Allah katında yardımcı olacağını zannederek yapması helal olmaz" demektedir.

Sirette, toplumda Müslümanların üç sene mahsur kalmalarını Habeşistan'a hicret kıssalarını anlatan malum kıssalarda Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'in Kureyşle olan pazarlıklarında görülüyor ki Rasûlullah *(sallallâhu aleyhi ve sellem)* şirk ve küfür olacak bir fiil yapmamıştır.

@islamikitaphanepdf

ZULÜM, DÜŞMANLIK, HEVA YA DA HAKSIZ OLARAK TEKFİR ETME HUSUSUNDA VAİD (TEHDİT) İLE İLGİLİ RİVAYETLER

Kur'an-ı Kerim'de: **"Sınırı aşmayın, Allah sınırı aşanları sevmez"** *(Maide, 87)*

"Hakkında bilgin bulunmayan şeyin ardına düşme. Çünkü kulak göz ve gönül bunların hepsi ondan sorumludur" *(İsra, 36)*

İbn Ömer'den merfu olarak Peygamber efendimiz buyurdu ki: *"Bir adam kardeşine "Ey Kafir" dese ikisinden birisine döner."* *(Muttefekun Aleyh)*

İbn Mesud'dan merfu olarak Peygamber Efendimiz buyurdu ki: *"Mü'min kimse lanetleyici, tan edici, çirkin-fahiş kimse değildir."* *(İbn Hıbban Hakim sahih saydı.)*

Ebu Hueyre'dan merfu olarak Peygamber efendimiz buyurdu ki: *"Kim benim dostuma düşmanlık ederse ona savaş ilan ederim"* *(Buhari)*

Ama bunun dışındakilerde Abdullatif *Resail ve Mesail* kitabında 3/435'de: "Eğer tekfir edilen kişi mütevvil (tevili) ise, hatalı ise kendisi içinde tevil edilir. Bu ve benzerlerinin içtihatlarından dolayı sorumlulukları kaldırılmıştır. (günahları affedilmiştir.) Hatıb'ın kıssasında olduğu gibi Ömer nifakla onu suçlamıştı. Kur'an-ı Kerim'de: **"Ey Rabbımız unutursak veya hataya düşersek bizi sorumlu tutma"** *(Bakara, 286)* buyurulmaktadır. Eğer tekfir eden kişi tekfirinde Allah'ın kitabı ve Rasulullah'ın sünnetinden bir delile dayanıyor alenen bir küfür de görüyorsa bu ve benzerleri isabet etmişlerdir. Allah katında itaatkar kimseler olup kendilerine ecir verilecektir.

@islamikkaynakpdf

Ama kim de tevhid ehli, Müslüman kimseleri tekfir eder, ya da savaş, işkence gibi ve benzeri şeylerde fitnede bulunursa o da kafirlerin en şerli sınıfındandır. Kim de sırf düşmanlık ve hevasından dolayı ya da mezhebine muhalif olduğu için tekfir ifadesi kullanırsa bu apaçık bir hata olup, tekfir etme, tefsik etme, dalalete sokma hususunda ileri gitmektir. Oysa hadisi şerifte: *"Kişi kardeşine ey kafir dese o küfür birisine döner (yani birisi kafir olur)"* buyurulmaktadır.

@islamikitaphanepdf

MÜŞRİK YA DA TAĞUTU MÜSLÜMAN VEYA MUVAHHİD DİYE İSİMLENDİRMEK

Kur'an-ı Kerim'de: **"Babanız İbrahim'in dininde (de böyleydi). O daha önce size Müslümanlar adını verdi."** *(Hacc, 78)*

"Kim Allah'ın sınırlarını aşarsa şüphesiz kendine zulmetmiş olur." *(Talak, 1)*

"Bedeviler, kafirler ve münafıklar bakımından hem daha beter hem de Allah'ın Rasulü'ne indirdiği kanunları tanımamaya daha yatkındırlar" *(Tevbe, 97)*

İbn Teymiye: "Bu nedenle Allah'a ibadet etmeyen kimsenin başkasına ibadet etmesi gerekir. Ademoğullarından üçüncü bir sınıf yoktur. Ya Muvahhiddir, ya müşriktir. Ya da islam dinine mensup olup da diğer dinler ve Hristiyanlar gibi dalalet ehli olup da her şeyi birbirine karıştıran gibi, onu buna bunu ona karıştıranlar vardır." *(Feteva 14/282-284)*

Abdurrahman *"İslam Dininin Aslı"* adlı kitabında oğlu Abdullatif *Minhac* s. 12'de dediler ki: "Kim şirk koşarsa tevhidi terk eder. Çünkü ikisi iki zıttır, yan yana gelemezler, çelişirler, beraber olamazlar ve yücelemezler." Bunlar da çeşit çeşittirler. Bunu cehaletinden dolayı söyleyen veya tevil olarak ya da mukallid olarak kaıştırmış olarak söyleyenler ki bu konuda Allahu Teala: **"Size ne oldu ki münafıklar hakkında iki guruba ayrıldınız"** *(Nisa, 88)* buyuruyor.

İbn Teymiye'nin İbn Arabi, Hallac, Karamita ve Şeyh Yunus'un taifesi gibi diğerleriyle ilgili sözleri için bak. *(Feteva 1/364-366-368, Feteva 2/106-121-131-378-480).*

@islamikitaplarpdf

Muhammed b. Abdulvahhab'ın tağutların tekfiri konusunda şüphe eden öğrencileri ile olan konuşmasına bak. *(Tarihu Necd, 410)*

Yine bazı yoldan sapanlarla olan konuşması için *"Mufidul Mustefid"* kitabına bakılabilir.

Ama şirk kelimesini kim nifak olsun zındıklık olsun diye söylerse bununla ilgili olarak Süleyman b. Abdullah b. Muhammed b. Abdulvahhab'ın kitabının sonundaki iman kulpunun en sağlamı adlı konuda bilgiler verilmiştir. Israr etmedikçe durumu bilmeyenlere anlatılır, engel olduğunu söyleyene izah edilir. Onların içyüzünü bilen kimseler ise onlara ilhak edilir. Salat ve selam Peygamberimiz Muhammed *(sallallâhu aleyhi ve sellem)*'e aline ashabına olsun, Alemlerin Rabbi olan Allah-u Teala'ya hamdu senalar olsun.

@islamikitaphaneyd

Bu kitap Allah'ın izniyle, İslâm'ın hakikati, şirk ve küfür konularını içeren bir kitaptır. Muhtevasında dinin isimleri, hükümleri ikisi arasındaki farkları, birleştiği ve ayrıldıkları yerler, delil getirmenin hakikati, gizli ve açık meselelerin hakikati ve ikisi (gizli-açık) arasındaki farklar, esaslar, hükümler, Kitap, Sünnet ve icmâdan buna delalet eden hususlar bulunmaktadır. Mümkün olduğunca mütalaa edebildiğimiz ve özetleyebildiğimiz kadarıyla fayda mülahaza ettiğimiz ulemânın bazı sözlerini de zikredeceğiz. Bugün en büyük hata bunlar (zikredilenler) arasında fark gözetmemektedir.

@islamikitaphane

9 786257 138611